

De heerlijkheid van de Heer Jezus als mens

“Wanneer iemand de HERE een offergave van spijsoffer brengen wil, dan zal zijn offergave bestaan uit fijn meel, en hij zal olie daarop gieten en wierook daarbij doen. En hij zal het tot de zonen van Aäron, de priesters, brengen, hij zal een handvol fijn meel en olie daarvan nemen met al de daarbij behorende wierook, en de priester zal dat als een gedenkoffer op het altaar in rook doen opgaan, als een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HERE.”

Leviticus 2:1, 2

De heerlijkheid van de Heer Jezus is drievoudig: zij betreft Zijn *Persoon*, Zijn *ambt*, en Zijn *karakter*. Wat de heerlijkheid van Zijn *Persoon* betreft: die hield Hij bedekt, behalve in die gevallen dat het geloof haar wist te ontdekken of de openbaring ervan noodzakelijk was. De heerlijkheid van Zijn *ambtelijke waardigheid* bedekte Hij eveneens; want Hij ging het land niet door als de Zoon van God uit de schoot van de Vader, of als de Zoon van David in koninklijke macht. Deze heerlijkheden bleven gewoonlijk onder de diverse omstandigheden van het dagelijks leven verborgen. Maar Zijn morele heerlijkheid kón niet verborgen blijven. Hij kon niet minder dan in alles volmaakt zijn. Die volmaaktheid was Hem eigen. De glans van die heerlijkheid was te schitterend voor het menselijk oog; en daaraan werd de mens voortdurend bloot gesteld en veroordeeld. Toch schitterde die heerlijkheid onophoudelijk, of de mensen dat nu verdragen konden of niet. Op elke bladzijde van de vier evangeliën licht deze glorie op, zoals zij eenmaal elke weg verlichtte die de Heer op aarde betrad.

Hij was volmaakt mens, ook toen Hij opgroeide.

Iemand heeft van de Heer Jezus gezegd dat Hij zich als Mens volkomen natuurlijk ontwikkelde. En zo is het ook: uit Luc. 2 vs. 52 blijkt dit duidelijk. *Er was in de Heer Jezus niets, dat naar onnatuurlijke vooruitgang zweemde.* Hij nam in: alles regelmatig toe. Zijn wijsheid hield gelijke tred met Zijn leeftijd; eerst was Hij kind, en daarna werd Hij man. Als man (als man Gods in deze wereld) zou Hij van de wereld getuigen dat haar werken boos zijn en dan zou Hij door de wereld gehaat worden; maar als kind (naar Gods hart) was Hij Zijn ouders volmaakt onderdanig. En onder die omstandigheden nam Hij toe in gunst bij God en mensen.

Maar hoewel er *vooruitgang* bij Hem was, was er daarom toch *niets duisters, niets verkeers* bij Hem aanwezig; en dit is juist wat Hem van ieder ander mens onderscheidt. Van Zijn moeder wordt gezegd, dat zij al de dingen die omtrent Jezus aangekondigd waren, in haar hart bewaarde; toch werd haar verstand beneveld door onzekerheid of zelfs door duisternis, zodat de Heer tot haar moest zeggen: “Waarom hebt u naar Mij gezocht?” (Luc. 2:49). Maar bij de Heer Jezus ging het toenemen steeds gepaard met een onveranderlijke morele schoonheid; steeds was Zijn groei regelmatig en zoals die moest zijn. In heel Zijn karakter was Hij volkomen menselijk.

Vrucht op zijn tijd

De Heer Jezus was eigenlijk “de boom, geplant aan waterstromen, die zijn vrucht gaf *op zijn tijd*” (Ps. 1:3). De morele heerlijkheid van ‘het Kind Jezus’ blonk op het juiste moment; en toen Hij volwassen werd, trad dezelfde heerlijkheid opnieuw aan het licht in die vormen die dáárbij pasten. De Heer Jezus wist wanneer Hij Zijn moeder moest gehoorzamen, als zij iets van Hem vroeg, en wanneer Hij haar moest afwijzen; en Hij wist tevens wanneer Hij haar gezag ongevraagd moest erkennen (zie Luc. 2:51; 8:21; Joh. 19:27). En als wij Zijn leven verder nagaan, zien wij hetzelfde. Hij kende Getsemane op zijn tijd, zoals Hij de berg der verheerlijking ook op zijn tijd kende: het waren tijden van zomer of winter voor Zijn ziel. De Heer Jezus kende de put bij Sichar, en de weg die Hem voor het laatst naar Jeruzalem voerde. Hij betrad elk pad en was op elke plek op een wijze die in overeenstemming was met het karakter dat zij in Gods oog hadden. En zo was het ook bij die gelegenheden waarin meer geestelijke kracht vereist was. Ging het om de ontheiliging van het huis van Zijn Vader, dan werd bij Hem het woord van de profeet werkelijkheid: “De ijver voor Uw huis heeft Mij verteerd” (Joh. 2:17; Ps. 69:10). Werd daarentegen Hem persoonlijk smaad aangedaan door een paar

Samaritaanse dorpelingen, dan verdroeg Hij dat en vervolgde Hij Zijn weg (Luc. 9:51-56).

De Heer Jezus was bij elke gelegenheid volmaakt. Hij weende toen Hij bij het graf van Lazarus kwam, hoewel Hij wist dat Hij het leven voor de gestorvene in Zich had. Hij had even tevoren nog gezegd: “Ik ben de Opstanding en het Leven” - en toch weende Hij (Joh. 11:35). Zijn goddelijke macht stond menselijke sympathie niet in de weg. En juist dit harmonisch samengaan van karaktertrekken vormt Zijn morele heerlijkheid. De Heer Jezus wist, zoals de apostel het uitdrukt, “vernederd te worden en ook overvloed te hebben” (Fil. 4:12); Hij wist ook welk gebruik Hij van de ogenblikken van voorspoed en welk gebruik Hij van de moeilijke tijden moest maken. Bij Zijn gang door dit leven raakte Hij met beide toestanden vertrouwd.

Hij wist overvloed te hebben

Voor enige ogenblikken werd Hij in Zijn heerlijkheid ingevoerd, en dat waren glansrijke momenten. Ik doel op Zijn verheerlijking op de berg. Hij verscheen daar met de majesteit en de eer die Hem toekwamen. Hij scheen daar als de zon, de bron van alle licht; en Mozes en Elia waren daar bij Hem, door Zijn heerlijkheid omstraald. Maar toen de Heer Jezus de berg afdaalde, beval Hij de discipelen die ooggetuigen geweest waren van Zijn majesteit, aan niemand te zeggen wat zij gezien hadden (Marc. 9:9). En toen zij aan de voet van de berg gekomen waren en de menigte toeliep om de Heer Jezus te groeten (Marc. 9:15), en Zijn gezicht waarschijnlijk nog de sporen droeg van de heerlijkheid die zojuist van Hem was afgestraald, bleef Hij daar niet staan om de hulde van de menigte in ontvangst te nemen, maar nam onmiddellijk het gewone dienstwerk weer op. Hij wist “overvloed te hebben”. Voorspoed maakte Jezus niet hoogmoedig. Hij zocht geen eer van mensen, maar verloochende Zichzelf en bedekte Zijn heerlijkheid, om slechts *omgord* te zijn als iemand die *dient*, en niet *met heerlijkheid bekleed* te zijn als iemand die *heerst*.

Hetzelfde had opnieuw plaats, toen Hij na Zijn opstanding bij Zijn discipelen was (Joh. 20). Hij stond daar als Overwinnaar over dood en graf. Maar hoewel Hij met zo'n heerlijkheid was bekleed, stond Hij daar toch niet om de eerbewijzen van Zijn volk te ontvangen, zoals wij zouden doen, en zoals ieder zou doen die, na doorstane moeite, gevaar en zegepraal weer bij zijn vrienden en bekenden terug zou zijn. Niet, dat de Heer Jezus onverschillig was voor *sympathie* en *deelname* van anderen. O nee, Hij zocht die op het juiste moment en voelde het gemis ervan, wanneer Hij die niet ondervond. Maar eenmaal opgestaan uit de doden, bevond Hij Zich in het midden van Zijn discipelen meer als bezoeker voor één dag dan als overwinnaar. Hij spreekt veeleer met hen over *hun* belangen dan over *Zijn* belangen in de grote dingen die zojuist volbracht waren. De Heer Jezus wist de juiste houding te vinden na de overwinning, zoals ook Abraham na zijn zegepraal over de tegen hem

verbonden koningen. Dat is nog moeilijker dan de overwinning zelf te behalen. Ook hierin wist de Heer Jezus wat het is “overvloed te hebben”.

Hij wist vernederd te worden

Maar de Heer Jezus wist ook, wat het was “vernederd te worden” Ziet u Hem bij de inwoners van Samaria (Luc. 9:51-56)? Bij het begin van de daar vermelde gebeurtenis stuurt de Heer in het volle besef van Zijn heerlijkheid boden voor zich uit, zoals dat normaal is, als er een aanzienlijk persoon in aantocht is. Maar het ongeloof der Samaritanen verandert de zaken. Zij weigeren de Heer der heerlijkheid te ontvangen en dwingen Hem, *de Verworpenen*, een ander heenkomen te zoeken. En onmiddellijk neemt Hij die plaats in zonder enige tegenstand te bieden en ook zonder dat hij erover klaagt. Hij wordt weer de “Nazarener” (zie Matt. 2:23), nu Hij als de Betlehemiet verworpen is en Hij is even volmaakt in dit karakter, nu Hij Zich van het dorp der Samaritanen verwijderd, als Hij in het andere karakter – vóórdat Hij er aankwam – volmaakt geweest was.

In soortgelijke omstandigheden treffen wij Hem aan als we Matteüs 21 lezen. Hij komt in Jeruzalem als “de Zoon van David”. Alles wat bij die waardigheid past, omringt Hem. Hij verschijnt daar in Zijn aardse majesteit, zoals Hij in Zijn hemelse heerlijkheid op de berg der verheerlijking verschenen was. Die heerlijkheid kwam Hem rechtens toe. Hij had Zich die niet op onrechtmatige wijze toegeëigend. Wanneer de gelegenheid het vereist, kan Hij op volmaakt waardige wijze die majesteit tentoonspreiden.

Maar het ongeloof van Jeruzalem verandert het toneel hier, zoals het ongeloof der Samaritanen dit vroeger gedaan had; en Hij, die de stad was ingetogen als haar Koning, moet haar verlaten en voor Zichzelf een onderkomen voor de nacht zoeken. En als Hij daar, buiten Jeruzalem staat, weet de Heer Jezus, even volmaakt als voorheen buiten het Samaritaanse dorp, “vernederd te worden”.

Vernederd én verhoogd

Wat een volmaaktheid! Al krijgt de duisternis geen vat op de heerlijkheid van Zijn persoon en van Zijn ambt, Zijn morele heerlijkheid straalt er des te luisterrijker om. Deze combinatie is uniek: vrijwillig laat de Heer Jezus Zich onder de mensen vernederen en tevens heeft Hij het besef van Zijn heerlijkheid voor God.

Wij ontdekken iets van die voortreffelijkheid in het leven van sommige gelovigen. Vrijwillig was Abraham al in zijn tijd een vreemdeling onder de Kanaänieten. Geen voetbreed land bezat hij in eigendom en daarnaar verlangde hij ook niet. Deed zich evenwel een gelegenheid voor, dan plaatste hij zich zelfs boven koningen, in het bewustzijn van zijn hoge waardigheid in Gods oog en naar Gods raadsbesluit.

Jakob getuigt van zijn vreemdelingschap, van zijn “weininge en kwade dagen” en vernedert zich op die manier voor het oog van de wereld; tezelfdertijd echter zegent hij hem die toen de grootste heerser was op aarde, in het besef dat hij in Góds oog de hoogste plaats innam.

David vraagt om brood zonder zich te schamen; maar hij aanvaardt tevens de hulde aan een koning verschuldigd door uit de handen van Abigaïl de schatting van zijn onderdanen te ontvangen (1 Sam. 25).

In ketenen geklonken en gevangen in het paleis van de stadhouder spreekt Paulus over zijn boeien, maar laat tegelijk aan het hele hof en aan al de hooggeplaatste personen uit de Romeinse wereld, die hem daar omringen, duidelijk merken dat hij weet de enige werkelijk gezegende man in hun midden te zijn.

Deze combinatie van zich vrijwillig te laten vernederen tegenover de mensen en zich bewust te zijn van grootheid tegenover God, krijgt haar hoogste openbaring in onze Heer. Er ligt bovendien nóg iets moois in. Het laat ons zien dat het hart van Hem, die dit geleerd heeft, meer op het *doel* van de reis dan op de *reis zelf* gericht is. Als wij ons immers bezighouden met de reis zelf, zullen de teleurstellingen en moeilijkheden, de smalle en moeilijk begaanbare wegen ons zeer hinderen; maar naarmate wij het doel van de reis meer voor ogen houden, zullen wij in staat zijn om over dit alles heen te kijken. Is dat niet een stilzwijgende terechtwijzing voor velen van ons?

Genade én heiligheid

Maar er zijn nog meer *combinaties* in het karakter van onze Heer, waarover wij moeten nadenken. Hij was de meest vriendelijke, de meest toegankelijke onder de mensen. Wij merken bij Hem een zachtmoedigheid en goedheid op, die wij tevergeefs bij alle andere mensen zoeken; en niettemin beseffen wij voortdurend dat Hij een vreemdeling op aarde was. Een vreemdeling wás Hij, want Hij leefde te midden van de tegen God in opstand verkerende mensheid; maar een vreemdeling die niettemin innig de mens nabij was, zodra *iemand in nood of lijden Hem nodig had*. De afstand waarop Hij Zich hield en de tederheid, die Hij betoonde, waren beide volmaakt. De Heer Jezus zag de ellende die Hem omgaf, niet alleen áán; Hij nam er deel aan met een diepe *sympathie*. Hij wees niet alleen het bederf dat Hem omringde af; Hij bleef, omdat hij heilig was, op grote afstand van alle smet of bezoedeling.

Ziet u Hem, nabij en toch op een afstand, in het zesde hoofdstuk van Marcus? Het is een aangrijpend verhaal. De discipelen zijn bij de Heer Jezus teruggekomen na een lange dag van hard werken. Hij stelt belang in hen. Hun toestand ligt Hem zeer na aan het hart. Hij houdt rekening met hun vermoeidheid en komt hen daarin tegemoet door te zeggen: “Komt gij naar een woeste plaats alleen en rust een weinig”. Maar daar de menigte Hem volgt, wendt Hij Zich met dezelfde

bereidvaardige liefde ook tot hén om kennis te nemen van hun toestand; en als Hij gezien heeft dat het “schapen zijn die geen herder hebben”, begint Hij hen te onderwijzen. In dit alles zien wij hoe de Heer Jezus voorziet in de verschillende noden en behoeften van hen die rondom Hem zijn, of het nu om de noden van de vermoeide discipelen óf van de hongerige, onwetende menigten gaat. Maar de discipelen, al spoedig ontevreden over Zijn bezorgdheid voor de menigten, proberen Hem over te halen om ze weg te sturen. Hiertegen komt het hart van onze Heer op en dan zien wij al spoedig dat er enige verwijdering tussen Hem en de discipelen ontstaat, die enkele ogenblikken daarna tot uiting komt in het bevel dat Hij aan hen geeft om in het schip te gaan, terwijl Hij de menigten zou wegsturen. Deze scheiding van de Meester veroorzaakt intussen een nieuw probleem voor de discipelen: de wind en de golven zijn hun tegen op het meer. Maar in hun nood is de Heer Jezus weer dichtbij om hen te helpen en gerust te stellen.

Hoe mooi is in dit alles heiligheid met genade verbonden! De Heer Jezus is dichtbij ons, als wij vermoeid of hongerig zijn, of als wij in gevaar zijn en toch moet hij afstand van ons nemen als wij onze eigenzinnigheid en onze eigenliefde laten spreken. Zijn heiligheid deed Hem een vreemdeling zijn in deze verdorven wereld; Zijn genade bracht Hem tot een onophoudelijke activiteit te midden van een hulpbehoevende en lijdende wereld. En deze activiteit kwam tot uiting tegenover allerlei soorten mensen, en daarom uitte zij zich ook in verschillende vormen. Christus had te maken met tegenstanders, met de menigten, met de twaalf discipelen die Hem volgden en met afzonderlijke mensen; deze allen hielden Hem niet alleen voortdurend, maar ook op verschillende wijzen bezig; en Hij moest weten (en dat wist Hij volmaakt) welk antwoord ieder moest hebben.

Als Gast aan de maaltijd

Ook zien wij de Heer Jezus enkele malen *aan de maaltijd*, bij anderen. En ook daar blijkt Zijn volmaaktheid. Aan de tafel van de farizeeën, waar wij de Heer Jezus enkele malen ontmoeten, past Hij Zich niet bij hun gebruiken aan. Hij is er niet alleen als Gast, die de beleefdheid en gastvrijheid van de heer des huizes geniet, maar Hij is er ook in Zijn eigen waardigheid gekomen en als zodanig kan Hij leren en terechtwijzen. Hij is steeds het Licht en Hij wil als het Licht handelen en daardoor maakt Hij dan ook de duisternis binnenshuis evenzeer te schande als die buitenshuis (zie Luc. 7 en 11).

Terwijl de Heer Jezus dus meermalen als *Leraar* het huis van de farizeeër binnentrad en er als zodanig de morele toestand van de dingen die Hij er aantrof aan de kaak stelde - het huis van een tollenaar trad Hij als *Heiland* binnen. Levi maakte voor Hem een maaltijd gereed in zijn eigen huis en liet de tollenaars en zondaars met Hem aanzitten. De schriftgeleerden maakten hier natuurlijk een aanmerking op en bij die

gelegenheid openbaarde de Heer Zich als Heiland door tot hen te zeggen: “Zij die gezond zijn, hebben geen geneesheer nodig, maar zij die ziek zijn. Gaat dan heen en leert, wat het betekent 'Ik wil barmhartigheid en geen offerande'; want ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars” (Matt. 9:12, 13). Dat waren eenvoudige maar rake woorden, vol van betekenis. Simon, de farizeeër, had het er helemaal niet op dat een zondares in zijn huis kwam en naar de Heer Jezus toeging. Levi, de tollenaar, nodigde zulke mensen juist uit om samen met de Heer te eten; en dientengevolge trad de Heer Jezus in het ene huis dan ook bestraffend op en betoonde Hij in het andere huis de milde genade van een Heiland.

Te Jericho en te Emmaüs

Maar wij moeten de Heer Jezus ook nog zien zoals Hij aan de maaltijd zit bij anderen. Laten we Hem te Jericho en te Emmaüs volgen (Zie Luc. 19 en 24). In beide gevallen wachtten er mensen op Hem, die Hem nodig hadden. maar er was verschil. Zacheüs was tot op dat ogenblik slechts een zondaar geweest, een mens in zijn natuurlijke toestand, die zoals wij weten totaal verdorven is. Maar juist nu had de Vader hem getrokken en nu verlangde Hij alleen maar naar de Heer Jezus. Zacheüs wilde Hem graag zien; en daarom had hij zich een weg door de menigte gebaad en was in een wilde vijgenboom geklommen om zo mogelijk de Heer te zien, als Hij zou voorbijgaan. De Heer keek omhoog en nodigde onmiddellijk Zichzelf uit in Zacheüs huis. Dit is heel opmerkelijk. De Heer Jezus was een ongenode gast in het huis van deze tollenaar te Jericho. Het eerste begin van geestelijk leven in het hart van een arme zondaar, het verlangen dat de Vader in hem had opgewekt, waren bij Zacheüs aanwezig om Hem te verwelkomen. Maar de Heer Jezus is Hem vóór. Nog vóór Zacheüs de Heer heeft kunnen uitnodigen gaat Hij het huis binnen; en wel in dat karakter dat met de behoeften van het ogenblik overeenkwam, teneinde het pas begonnen nieuwe leven aan te wakkeren en te versterken, totdat het tot ontplooiing komt en vrucht voortbrengt. “Zie”, zegt Zacheüs, “de helft van mijn goederen, Heer, geef ik aan de armen; en als ik iemand iets ontnomen heb door valse aanklacht, geef ik dat vierdubbel terug”.

De Emmaüsgangers verlangden eveneens naar de Heer Jezus, maar dat verlangen was onder andere omstandigheden ontstaan. Hier was het niet de begeerte van een pas wedergeboren mens, maar de begeerte van gelovigen die terechtgewezen waren. De twee discipelen waren ongelovig geweest; zij gingen naar huis met een droevig hart. De Heer Jezus had hen teleurgesteld. De Heer berispt hen, nadat Hij Zich onderweg bij hen gevoegd had, maar Hij kiest Zijn woorden zó dat hun harten “brandende” in hen worden. En als zij bij de deur van hun huis komen doet de Heer Jezus net alsof Hij verder wil gaan. Hij wilde Zich *hier* niet zelf uitnodigen, zoals Hij dat in Jericho gedaan had; de discipelen waren immers niet in eenzelfde

morele toestand als Zacheüs. Maar nadat ze Hem hebben uitgenodigd, gaat Hij naar binnen en hun verlangen dat hen op Zijn binnenkomen had doen aandringen, versterkt Hij en bevredigt het ten volle. Nog diezelfde avond, hoe laat het ook was, voelen zij zich door hun blijdschap gedrongen naar de stad terug te gaan ten einde alles aan hun broeders mee te delen.

Als gast van farizeeërs, als gast van tollenaars, als gast van discipelen, genodigd of ongenodigd, steeds en overal treffen wij de Heer Jezus op een volmaakte wijze aan.

Bij het gezin in Betanië

Van de andere gevallen waarin wij de Heer Jezus aan tafel zien zitten, willen wij er nog slechts één aanhalen en wel de maaltijd te Betanië. Daar zien we hoe de Heer Jezus het familieleven erkent. Als Hij het denkbeeld van een christelijke familie had afgekeurd, dan zouden wij hem niet te Betanië ontmoet hebben. Opnieuw zien wij in Hem een morele heerlijkheid. De Heer Jezus is de Vriend van het gezin. Hij vond een “thuis”. Uit de woorden: ‘Jezus nu had Marta en haar zuster en Lazarus lief’ (Joh. 11:5) blijkt dat. Zijn liefde jegens hen was niet die van een Heiland of van een Herder, hoewel Hij het één zowel als het ander voor hen was; maar het was de liefde van een Vriend. Maar hoewel Hij als vertrouwde Vriend steeds welkom was, wanneer Hij maar wilde komen, mengde de Heer Jezus Zich niet in de huiselijke aangelegenheden. Marta was, doordat zij het huishouden deed, de meeste bedrijvige persoon van het gezin. Dat was nuttig en nodig en daarom liet Jezus haar dan ook daar waar Hij haar vond. Het stond niet aan Hem zulke dingen te veranderen of te regelen. Lazarus zat met zijn gasten aan de huiselijke maaltijd. Maria was verdiept in de dingen van het koninkrijk Gods, en Marta hield zich met veel dienen bezig. De Heer Jezus liet dit alles, zoals Hij het aantrof. Hij, die niet ongenodigd het huis van een ander wilde binnenkomen, wilde toen Hij de woning van deze zusters en haar broer binnenging, Zich niet met hun huishouding bemoeien. Maar toen één der leden van het gezin niet op zijn plaats bleef, en zich de vrijheid veroorloofde in Jezus' tegenwoordigheid aanmerkingen te maken, móest Hij al de verhevenheid van Zijn karakter handhaven en op een *goddelijke manier* de zaken op hun juiste plaats zetten, waarmee Hij Zich *als Mens* niet wilde bemoeien (Luc. 10:38-42).

Wat een verscheidenheid in voortreffelijkheid vinden wij bij de Heer Jezus! Wie kan Hem op Zijn pad nagaan? “Geen roofvogel kent het, het oog van de gier bespeurt het niet” (Job 28:7). Door hun onvolmaaktheden laten de mensen de luister van Christus alleen maar des te helderder uitkomen. Niemand van ons stelt zich Johannes, Petrus of een der andere discipelen als hardvochtig of onvriendelijk voor; integendeel, wij voelen allen, dat wij hun onze nood en ons verdriet hadden kunnen toevertrouwen. En toch laat het korte verhaal in het zesde hoofdstuk van

Marcus, waarover ik reeds sprak, ons zien dat al de discipelen falen, als de hongerende menigten zich tot hen wenden en dreigen hun rust te verstoren en dat juist tóen voor de Heer Jezus het ogenblik gekomen was om nabij te komen.

De unieke heerlijkheid van Christus

Dit alles zegt ons wie de Heer Jezus is. “Ik ken geen mens,” heeft iemand gezegd, “die zo neerbuigend goed en vriendelijk is als Jezus, die tot arme zondaars is afgedaald. Ik vertrouw Zijn liefde meer dan die van Maria of welke heilige ook. Niet slechts Zijn macht als God, maar ook de tederheid van Zijn hart als Mens trekt mij aan – een tederheid zoals niemand die ooit bezat. Niemand boezemt mij zoveel vertrouwen in. Laat anderen, als zij dat willen, maar de engelen of de heiligen aanroepen, ik vertrouw op Jezus' goedheid”. Wij zullen dit allemaal wel beamen. juist het verhaal in Marcus 6, dat de beperktheid van de besten van ons, zoals een Petrus en een Johannes vermeldt, openbaart duidelijk de volkomen, onvermoeide genade van de Heer Jezus. Verder zien wij in de Heer Jezus ook het merkwaardigste *samengaan* van karaktertrekken. De verhouding waarin Hij tot de wereld stond tijdens Zijn verblijf op aarde, toont dit aan. Hij was overwinnaar, lijder en weldoener tegelijk. Wat een morele heerlijkheid schittert in zulk een samengaan. Hij *overwon* de wereld en alles waarmee de wereld Hem trachtte te verlokken. Hij had van de wereld te *lijden* omdat Hij tegen haar geest in van God getuigde, en toch stortte Hij onophoudelijk *zegeningen* over die wereld uit en stelde Hij Zijn liefde en macht voortdurend ten dienst van diezelfde wereld. De verzoeken van de wereld dienden slechts om de Heer Jezus tot Overwinnaar te maken; haar vijandschap diende slechts om Hem tot de Man van smarten te maken; haar ellende diende er slechts toe om Hem tot Weldoener te maken. Wat een samengaan van karaktertrekken!

In de wereld maar niet van de wereld

Door Zijn leven maakte de Heer de betekenis duidelijk van de uitdrukking “in de wereld, maar niet *van* de wereld”; een uitdrukking die in verband staat met wat Hij zegt in Johannes 17:15: “Ik vraag niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor de boze”. Dat bracht Hij in praktijk, want Hij bleef steeds *in* de wereld werkzaam, te midden van haar onkunde en armoede, maar nooit was Hij *van* de wereld, nooit deelde Hij in haar uitzichten en verwachtingen; nooit ademde Hij haar geest. Het komt mij voor dat de Heer Jezus in Johannes 7 bovenal in dit karakter aan ons voorgesteld wordt. Het tijdstip van het Loofhuttenfeest was aangebroken. Het feest, dat de bekroning vormde van Israëls blijdschap, en dat een voorsmaak was van het komende koninkrijk, het tijdstip van de inzameling van de oogst, waarbij het volk alleen nog maar moest gedenken, dat het voorheen

rondgezworven had in de woestijn en in tenten gewoond had. De broers van de Heer stelden Hem voor, in Zijn eigen belang gebruik te maken van zo'n gelegenheid, waarbij de gehele wereld, zoals wij zouden zeggen, in Jeruzalem was. Zij wensten dat de Heer Jezus Zich op de voorgrond zou plaatsen, of, zoals wij het zouden uitdrukken, Zich als “man van de wereld” zou voordoen. “Als gij deze dingen doet”, zo spreken zij, “openbaar uzelf dan aan de wereld”. De Heer Jezus weigerde dat. Het was toen voor Hem de tijd nog niet om het Loofhuttenfeest te vieren. Straks zal Hij Zijn rijk hebben in de wereld; dan zal Hij groot zijn en heerschappij voeren over de gehele aarde – straks wanneer Zijn ‘dag’ aanbreekt. Maar op dát moment voerde Zijn weg naar het altaar en nog niet naar de troon. Hij wil niet naar het feest gaan om *van* het feest te zijn. Wel zal Hij er *bij* zijn; maar hoe? Als Hij in de stad komt, is Hij daar als *iemand die dient* en niet als *iemand die met eer bekleed is*; en Hij doet geen wonderen, zoals Zijn broers hoopten, om de aandacht van de mensen tot Zich te trekken. Nee, Hij leert anderen en Hij verbergt Zich achter de woorden: “*Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem die Mij gezonden heeft*” (Joh. 7:16).

De Heer Jezus wist onderscheid te maken

Dit alles maakt deel uit van de morele heerlijkheid van de Heer Jezus als Mens, als de volmaakte Mens, in Zijn betrekking tot de wereld; als Overwinnaar, als Man van smarten en Weldoener *in* de wereld, maar toch niet *van* de wereld. Met dezelfde volmaaktheid zien wij Hem op bepaalde ogenblikken onderscheid maken tussen verschillende situaties. Als Hij Zich inlaat met het lijden van hen die nog *buiten zijn* (zie 1 Kor. 5:12), dan zien wij hoe Zijn liefde en macht genezen; terwijl wij, als het om het leed van discipelen gaat, naast liefde getrouwheid opmerken. De melaatse in het achtste hoofdstuk van Matteüs is een vreemdeling. Hij komt met zijn ellende tot Christus en wordt onmiddellijk genezen. Hetzelfde hoofdstuk wijst ons ook op de discipelen, die gedurende de storm Hem aanroepen in hun vrees; ook *zij* ontvangen hulp, maar de Heer wijst hen ook terecht. “Waarom zijt gij vreesachtig, kleingelovigen?” zegt de Heer Jezus tot hen. En toch had ook de melaatse slechts een klein geloof, evenals de discipelen. Hij zegt: “Heer, als gij wilt, gij kunt mij reinigen”. Maar de discipelen worden berispt, en de melaatse niet. En dit omdat er in de gedachten van de Heer verschil was. De *discipelen* moesten *alleen maar* uit hun nood verlost worden; de arme melaatse moest niet alleen van zijn lijden bevrijd worden, maar hij moest ook in verbinding komen met de Heiland. Louter liefde was dus het antwoord van de Heer aan de melaatse; terwijl Hij tegenover de discipelen ook streng was. De andere betrekking, waarin zij tot de Heer Jezus stonden, als discipelen of als vreemden, verklaart dat. Volmaakt wist de Heer Jezus de dingen te onderscheiden, die, hoewel zij veel overeenkomst hadden, toch niet gelijk waren.

Laten wij deze volmaaktheid van onze Heer nog wat nader bezien. Hoewel Hij Zelf soms de discipelen bestraft, laat Hij anderen niet toe dit te doen. Zo werd ook eens Mozes door de Heer vernederd, maar Hij wilde daarom toch niet toestaan dat Mirjam en Aäron hun mond tegen Mozes zouden opendoen (Num. 11, 12). In de woestijn wordt Israël telkens weer door de hand van God getuchtigd, maar tegenover Bileam of een andere tegenstander is God Degene, die de boosheid in Israël niet aanziet en die niet zal toestaan, dat enige bezwering tegen hen gelukt.

Zo komt de Heer Jezus ook tussenbeide als twee discipelen de houding van de tien overigen veroordelen (Matt. 20). En al stuurt Hij in het geheim een waarschuwing en terechtwijzing aan Johannes de Doper (een woord dat alléén het geweten van Johannes kon begrijpen), toch wendt de Heer Jezus Zich direct daarna tot de menigte, en spreekt alleen met lof en goedkeuring over Johannes (Matt. 11:2-19).

De Heer Jezus wist onderscheid te maken. In Zijn handelingen met de discipelen kwam er een ogenblik waarin terechtwijzingen niet langer op hun plaats waren. Ik bedoel het ogenblik van het afscheid, waarover we in Joh. 14-16 lezen. Toen was het niet de tijd voor terechtwijzingen; het ogenblik liet dat niet toe. Weliswaar openbaart de Heer nieuwe verborgenheden aan de Zijnen verborgenheden omtrent de innige en nauwe gemeenschap tussen de Vader en hen, maar er is hier niets dat naar bestraffing zweemt. Hij zegt nu niet: "Kleingelovigen!" of "Waarom begrijpt gij niet?" Een enkel woord dat enigszins in die richting schijnt te gaan heeft alleen maar tot doel hen te laten weten, hoe lief Hij hen had (Matt. 26:40).

Wij kunnen dat uit eigen ervaring wel een beetje begrijpen, genoeg om enigermate het volmaakte ervan bij de Heer Jezus te kunnen waarderen. Wij kennen toch wel iets van wat de Prediker bedoelt, als hij zegt: "Er is een tijd om te omhelzen, en een tijd om zich van omhelzen te onthouden" (Pred. 3:5). Deze bepaling staat in het wetboek der liefde geschreven, en de Heer Jezus hield Zich er aan.

Niet zo zeer vriendelijkheid, maar liefde

Wanneer streng optreden noodzakelijk was, liet de Heer Zich niet tot weekheid verleiden. Toch liet Hij vele omstandigheden onopgemerkt voorbijgaan, die onze menselijke gevoeligheid zouden hebben gekwetst en waardoor wij terecht gekrenkt zouden zijn geweest. Ook wilde Hij Zijn discipelen niet voor Zich winnen door alleen maar een sympathiek karakter. Honing zowel als zuurdeeg moest uit alle vuuroffers des Heren geweerd worden. "Geen spijsoffer, dat gij de HERE zult offeren, zal met zuurdeeg gemaakt worden" (Lev. 2:11). De Heer Jezus, ons waarachtig spijsoffer, had dan ook niets daarvan in Zich. De discipelen horen niet alleen maar vriendelijke en aangename woorden van de lippen van hun Meester. Het ging Hem er niet alleen maar om het anderen zo prettig mogelijk te maken. Hij

probeerde Zich niet populair te maken, maar wist de harten op de innigste wijze aan Zich te verbinden. En het is altijd een bewijs van morele kracht, als het vertrouwen van een ander ongezocht gewonnen wordt; want dan zijn we ons van de echtheid van de liefde bewust. Wij allen weten liefde te onderscheiden van gewone vriendelijkheid; ook zonder liefde kan er veel voorkomendheid bestaan. Sommigen zeggen misschien dat men door aangenaam optreden vertrouwen moet winnen; maar wij weten maar al te goed dat alleen liefde hiertoe in staat is. Voorkomendheid is - als het alleen daarbij blijft - honing; en hoeveel van dit armzalig bestanddeel wordt er niet onder ons gevonden! Als wij, wat ons betreft, (om in het beeld van het spijsoffer te spreken) het zuurdeeg uitzuiveren en het ontbrekende met honing opvullen, dan denken wij misschien dat dit al heel mooi is en we zijn ruimschoots tevreden. Als wij vriendelijk zijn en onze rol maar netjes vervullen in de wellevende, welgemanierde maatschappij, anderen behagen, alles doen wat we kunnen om de mensen voldaan te doen zijn, dan zijn wij over onszelf tevreden en anderen zijn tevreden over ons. Maar is dit God dienen? Is dit een spijsoffer? Zeker niet. *Er mocht geen honing gebruikt worden om vuuroffers voor de HERE aan te steken.*

Christus had geen correctie nodig

Het leven van de Heer Jezus was als het schitteren van een heerlijk licht. Het was als de kandelaar in het huis van God, die geen "snuikers" en "bakjes" nodig had" (Ex. 25:38), die voortdurend brandde voor het aangezicht des Heren, en met "zuivere olie, uit gestoten olijven brandde" (Ex. 27:20). Die lamp stelde alles wat haar omringde in het licht, veroordeelde en bestrafte wat veroordeeld en bestraft moest worden en vervulde zelf onberispelijk haar dienst.

Hoewel de Heer telkens weer, hetzij door de discipelen hetzij door Zijn tegenstanders beschuldigd wordt, nooit verontschuldigt Hij Zich. Bij een zekere gelegenheid horen wij de discipelen zich over Hem beklagen en zeggen: "Meester, bekommert het u niet, dat wij vergaan?" (Marc. 4:38). Maar de Heer Jezus denkt er niet aan om Zijn slaap te rechtvaardigen, waaruit Hij op die manier gewekt wordt. Een andere keer maken zij de aanmerking: "Meester, de menigten drukken en dringen u, en zegt gij: Wie is het die mij aangeraakt heeft?" (Luc. 8:42-48). Die kritiek was overbodig; wat er met de vrouw gebeurde, bewees dat. Een andere keer zegt Marta tot Hem: "Heer, als gij hier was geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn" (Joh. 11:21). De Heer Jezus verontschuldigt Zich echter niet voor het feit dat Hij twee dagen langer gebleven was waar Hij was, maar Hij *onderricht Marta over het wonderbare karakter dat Zijn uitstel aan dit moment geschonken had.*

Wat een schitterende rechtvaardiging van Zijn uitblijven! En evenzo was het bij elke soortgelijke gelegenheid. Of de Heer Jezus nu beschuldigd of gelaakt werd, nooit trok Hij een woord terug, of deed

Hij een stap achterwaarts. Zijn moeder berispt Hem in Lucas 2. In plaats evenwel dat zij haar aanklacht kan volhouden, moet zij door Hem van het verkeerde van haar gedachten overtuigd worden. Petrus durft de Heer Jezus te vermanen: 'God zij u genadig, Heer, dit zal u geenszins geschieden' (Matt. 16:22). Maar Petrus moet bij die gelegenheid leren dat het Satan zelf is, die hem die raad influistert. De gerechtsdienaar in het paleis van de hogepriesters gaat nog verder, als hij de Heer Jezus scherp terechtwijst en Hem een slag in het gezicht geeft (Joh. 18:22). Het antwoord van de Heer stelt echter in het licht dat hij de wetten der rechtvaardigheid heeft geschonden, ten aanhoren van de rechters en daar waar het recht zijn loop moest hebben.

Dit alles getuigt van de volmaaktheid van de Meester. De schijn was soms tegen de Heer Jezus. Waarom sliep Hij in het schip, toen de wind en de golven woedden? Waarom schoot hij niet vlugger op onderweg naar het stervende dochtertje van Jairus? Waarom bleef Hij waar Hij was, toen Lazarus, Zijn vriend, ziek lag in het afgelegen dorp Betanië? ... De schijn was inderdaad soms tegen Hem; maar het was dan ook slechts de *schijn*, en alleen maar tijdelijk. Uiteindelijk zien wij welke bedoelingen Hij had met die slaap, dat vertoeven en dat wegblijven en we beseffen dat Hij in alles volmaakt was. Ook in de tijd van de aartsvaders was de schijn tegen de God van Job. De ene onheilbode was nog niet weg of de volgende meldde zich - was dat niet hard en meedogenloos? Maar de God van Job behoefde Zich niet te verontschuldigen, evenmin als de Heer Jezus.

Onze plaats: eerbiedige toeschouwers

Wanneer wij dus de Heer Jezus zien als het licht van het heiligdom, het licht in het huis van God, dan ontdekken wij direct dat "snuiters en bakjes" bij Hem geheel onnodig waren. Hij hoefde niet gecorrigeerd te worden. Zij die meenden de Heer Jezus te moeten bestraffen of te beschuldigen, moesten zelf bestraft en beschaamd heengaan. Zij wilden "snuiters" en "bakjes" gebruiken voor een licht, dat deze niet nodig had, en verrieden daardoor hun eigen dwaasheid. Het licht van deze kandelaar scheen des te helderder en dat niet doordat de "snuiters" gebruikt waren, maar doordat bij elke gelegenheid opnieuw bleek dat het geen "snuiters" of "bakjes" nodig had.

Al deze voorbeelden leren ons de belangrijke les, dat wij er maar het beste aan doen, slechts toeschouwers te zijn en de Heer Jezus niet te storen in Zijn werk. Hem aanschouwen en aanbidden is ons vergund; maar tussenbeide treden en Hem storen, zoals allen, vijanden, familieleden en zelfs discipelen dat in die tijd deden, dát nooit. De helderheid van het licht dat scheen, konden zij toch niet méér doen uitkomen; zij hoefden er zich alleen maar in te verheugen, en er bij te leven, zonder te trachten er iets aan te verbeteren. Als ons oog maar eenvoudig was, zouden wij er zeker van zijn dat de lamp des Heren, op de kandelaar geplaatst, ons gehele lichaam verlicht (Matt. 6:22).

Zoals de Heer Jezus in de loop van Zijn dienstwerk nooit tegenover het oordeel van mensen naar excuses zocht, deed Hij ook toen de machten der duisternis op Hem aanliepen geen beroep op het medelijden van de mens. Toen Hij de Gevangene van Joden en heidenen werd, bad of smeekte Hij hen om niets, vroeg Hij niet om medelijden, pleitte Hij niet voor Zijn leven. Wel had Hij in Getsemane tot de Vader gebeden; maar noch de Joodse hogepriester, noch de Romeinse stadhouder probeerde Hij te overreden. Alles wat Hij tegen mensen zei in die ogenblikken had slechts ten doel om de zonde in het licht te stellen, die de mensen, Joden of heidenen, op dat moment bedreven. Wat een schildering! ja, het was de volmaakte Mens, die eenmaal hier op aarde in Zijn volle morele heerlijkheid leefde en wiens beeld door de beschrijving van de Heilige Geest in de evangeliën schittert. En als wij de vaste verzekering van Zijn liefde voor ons bezitten, vermeerdert niets zozeer ons verlangen om bij Hem te zijn, dan de ontdekking van Wie *Hijzelf is*,

Een tijd om te bewaren en een tijd om weg te werpen

Dezelfde Prediker, die wij eerder aanhaalden, zegt ook: "Er is een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen" (Pred. 13:6). De Heer Jezus wist op de juiste tijd te bewaren en weg te werpen. Wij kunnen nooit te royaal zijn in wat wij ter ere van God in Zijn dienst besteden. Nooit is dat overdreven, "want (zegt David tot de Heer) het komt alles van U en wij geven het U uit uw hand (1 Kron. 29:14).

Hoewel het vee op duizend bergen Hem toebehoort; hoewel de wereld en haar volheid Zijn eigendom is, beschouwde Farao niettemin Israëls wens om Hem met offers te gaan vereren als onzinnig en achtten de discipelen de uitgave van driehonderd denaren om het lichaam van de Heer te zalven verkwisting (Matt. 26:6-13; Joh. 12:1-8). Maar als wij de Heer het Zijne geven – onze hulde, verering of de liefde van ons hart, het werk van onze handen of onze inkomsten – is dit niet onzinnig en geen verkwisting.

God terug te geven wat wij van Hem hebben ontvangen is onze eerste plicht. Als wij niet meer met Egypte te doen willen hebben, is dat niet onzinnig en het breken van een fles met kostelijke balsem voor de Heer Jezus is geen verkwisting. En toch wordt er door de mensen, en maar al te vaak ook door gelovigen, over deze dingen zo geoordeeld. Wanneer mensen van aardse voorrechten afzien en kansen om aanzien in de wereld te verkrijgen voorbij laten gaan, omdat ze in gemeenschap met een verworpen Heer de weg willen gaan, zijn er velen die zeggen: "Dit is onzinnig; dit is verkwisting". Men had de voordelen die men bezat toch kunnen behouden? Men had het beoogde doel toch kunnen najagen, om het, wanneer het bereikt zou zijn, ten dienste van de Heer te gebruiken? Maar zij die zo spreken, begrijpen de zaak niet. Naar hun mening moeten menselijke, aardse voorrechten als gaven gebruikt worden voor God. Zulke zozeer op prijs

gestelde aardse voorrechten kenmerkten echter juist het Egypte, dat Mozes verliet. Hij weigerde de zoon van Farao's dochter genoemd te worden. De schatten van Egypte waren in zijn oog geen rijkdom, want hij kon ze niet voor de Heer gebruiken. Hij liet ze achter en de Heer gebruikte hem, niet om Egypte en zijn schatten tot aanzien te brengen, maar om zijn volk uit dat land te verlossen.

Ik ga op dit onderwerp zo uitvoerig in, omdat ik geloof dat het zo belangrijk voor ons is.

Voor de Heer is niets teveel

Zulk afstand doen moet echter gebeuren in de kennis van en in het geloof aan een verworpen Heer. Anders zou juist dat er aan ontbreken, wat er het mooie en waardevolle van uitmaakt. Als men het tot een *godsdiens* principe maakt om daardoor voor zichzelf bepaalde verdiensten te verwerven, dan kan terecht gezegd worden, dat het erger dan onzinnigheid en verkwisting is. Maar als de opoffering werkelijk door het geloof *in* en uit liefde *voor* onze verworpen Meester geschied is, in het besef van de betrekking waarin de Meester tot deze tegenwoordige boze wereld staat, *dán* is het een God welgevallig offer.

Mensen te dienen ten koste van de waarheid en van de beginselen van God is geen christendom, al worden zij die dit doen ook “weldoeners” genoemd. Het gaat er om dat wij de eer van God, evenzeer als het geluk van de mens ter harte nemen. Maar als wij dit uit het oog verliezen, zullen wij in de verleiding komen veel dingen overdaad of verkwisting van goed of tijd te noemen, die in werkelijkheid een toegewijde dienst voor de Heer Jezus uitmaken. Dat deze dingen zo zijn, blijkt wel uit de manier waarop de Heer de vrouw rechtvaardigt, die haar balsem over Zijn hoofd uitstortte (Matt. 26).

De Heer Jezus wist, wanneer Hij moest “wegwerpen”, en wanneer Hij moest “bewaren”. “Laat haar begaan”, zei Hij van de vrouw aan wie verweten werd dat zij de kostelijke balsem over Zijn hoofd uitgestort had; “zij heeft een goed werk aan Mij verricht”. Anderzijds zegt Hij wanneer Hij de menigte gevoed heeft: “Verzamel de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat” (Joh. 6:12).

“Er is een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen”. De vrijgevege dienst van mensen is, als het op de eer van God aankomt, geen overdaad, maar anderzijds zijn zelfs de kruimels van het voedsel heilig, en mogen niet weggegooid worden. Hij, die bij de ene gelegenheid het kopen van balsem voor driehonderd denaren goedkeurde, wilde bij een andere gelegenheid niet dat men het restant van vijf broden op de grond zou laten liggen. In Zijn oog waren deze overgeschoten stukken brood heilig. Zij waren het voedsel dat God de mens voor zijn levensonderhoud had geschonken; en het leven is iets heiligs. God is de God van de levenden. In de wet stond dit voorschrift: “Wanneer u lange tijd een stad belegert, daartegen strijdende om

haar in te nemen, dan mag u het geboomte daaromheen niet vernietigen door de bijl erin te slaan, maar u mag daarvan wel eten, doch het niet vellen; want zijn de bomen in het veld mensen, dat zij door u bij het beleg betrokken zouden worden? Alleen het geboomte, waarvan u weet dat het geen geboomte met eetbare vruchten is, dat mag u vernietigen en vellen” (Deut. 20:19,20).

Het zou verkwisting en ontheiliging geweest zijn om het door God gegeven voedsel *zó* te misbruiken; daarom wilde de Heer Jezus niet, dat één van de overgeschoten brokken op de grond bleef liggen, en zei Hij: “Verzamel de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat” (Joh. 6:12).

Het zijn maar kleine details; maar elke situatie van het menselijk leven, waarin de Heer Jezus zich heeft bevonden, hoe voorbijgaand of gering ook, wordt op deze manier door Zijn morele heerlijkheid verlicht. Alles steeg op tot een welriekende reuk voor God; alles was een offerande tot een liefelijke reuk, het spijsoffer van het heiligdom.

De Heer Jezus liet Zich niet beïnvloeden

Opmerkelijk is het ook, dat het oordeel van de Heer over anderen niet beïnvloed werd door de manier waarop zij Hem bejegenden; een fout die wij maar al te vaak begaan. Wij zijn van nature geneigd, om anderen te beoordelen naar de manier waarop zij ons behandelen. De Heer handelde zo niet. “De HERE immers is een alwetend God en door Hem worden de daden getoetst” (1 Sam. 2:3). Hij doorziet elke daad volkomen tot de bodem en toetst alles. Als het beeld van de alwetende God, zien wij dan ook onze Heer Jezus Christus telkens handelen. Het elfde hoofdstuk van Lucas geeft ons hiervan een voorbeeld. Klaarblijkelijk was de farizeeër die Hem op de maaltijd had genodigd beleefd en welwillend tegenover de Heer Jezus. Maar de Heer was de alwetende God en als zodanig toetst Hij de volle morele waarde van deze daad; en de “honing” van deze beleefdheid, het beste bestanddeel van het maatschappelijke leven in deze wereld, kon in het oordeel van Jezus over de dingen geen verandering brengen. Hij keurde goed wat wezenlijk goed was. Op het oordeel van Hem die de weegschaal van Gods heiligdom in handen heeft, kon de beleefdheid waarmee Hij tot de maaltijd was uitgenodigd, geen invloed hebben. Tegenover de alwetende God was beleefdheid niet voldoende.

Daarin ligt ook voor ons een ernstige terechtwijzing. Achter de uitnodiging zat een bepaalde bedoeling. Zodra de Heer in het huis is, handelt de heer des huizes als farizeeër en niet meer als gastheer. Hij drukt er zijn bevreesing over uit dat zijn Gast zich *vóór* de maaltijd niet gewassen heeft; en dat komt nog veel duidelijker tot uiting aan het einde. De Heer handelt dienovereenkomstig, want Hij toetst alles als de alwetende God. Wij zouden misschien zeggen dat de Heer Jezus na de ondervonden beleefdheid wel had

kunnen zwijgen. Maar Zijn visie op deze man werd niet alleen maar bepaald door diens houding ten opzichte van Hem. *Vleierij* kon Hem niet van een rechtvaardig oordeel afhouden. En het einde van het verhaal stelde Hem in het gelijk: “En toen Hij deze dingen tot hen zei, begonnen de schriftgeleerden en de farizeeën Hem heftig aan te vallen en Hem over vele dingen uit te horen. Ze spanden Hem een strik om Hem te vangen op iets wat Hij zeggen zou” (Luc. 11:53,54).

In het huis van Simon

Hoe totaal anders handelde de Heer in het huis van Simon, een andere farizeeër, die Hem eveneens tot de maaltijd had uitgenodigd (zie Luc. 7), maar die geen bijbedoeling bij die uitnodiging had. Weliswaar scheen ook hij als farizeeër te handelen door in stilte de arme zondares uit de stad te beschuldigen en kritiek uit te oefenen op zijn Gast, die de nabijheid van die vrouw dulde; maar schijn kan niet de basis van een rechtvaardig oordeel vormen. Vaak hebben dezelfde woorden, door verschillende lippen uitgesproken, een geheel verschillende betekenis. Daarom kent de Heer, die alles volgens Gods maatstaven wikt en weegt, Simon bij name, al berispt Hij hier en stelt Hij hem in het licht. Daarom ook kan Hij dit huis verlaten, zoals het een gast betaamt. Hij maakt onderscheid tussen de farizeeër van Lucas 7 en de farizeeër van Lucas 11, hoewel Hij bij beiden het middagmaal gebruikte.

Petrus en Tomas

Op dezelfde manier zien wij de Heer handelen ten aanzien van Petrus, in Matteüs 16. Petrus drukt een diepe liefde uit voor zijn Meester, als hij zegt: “God zij U genadig, Heer! dit zal u geenszins geschieden”. De Heer Jezus beoordeelt Petrus' woorden alleen uit moreel oogpunt. Dat zou ons niet gemakkelijk vallen, wanneer iemand zo z'n best deed om vriendelijk voor ons te zijn. “Ga weg achter mij, Satan.” Maar onze Heer zag in de woorden van Petrus méér dan de uitdrukking van zijn gehechtheid en genegenheid jegens Hem. Hij *oordeelde* en woog ze in Gods tegenwoordigheid en ontdekte onmiddellijk dat de vijand ze hem ingefluisterd had. Want de satan, die zich in een engel des lichts kan veranderen, verschuilt zich dikwijls achter woorden van belangstelling en welwillendheid.

Zo doet de Heer ook met Tomas in Johannes 20. Tomas had Hem zojuist als zijn Heer en zijn God gehuldigd. Maar de Heer Jezus was zelfs door een hulde als deze niet af te brengen van de morele hoogte waarop Hij stond. Tomas' woorden waren oprecht geweest en kwamen voort uit een hart dat berouw toonde jegens een opgestane Heiland. In plaats van langer te twijfelen, aanbad Hij Hem. Maar toch: Tomas was weggebleven zolang hij kon, het had bij hem te lang geduurd. Alle discipelen hadden ten opzichte van de opstanding ongelooft getoond; maar Tomas had

verklaard ongelovig te zullen blijven, totdat hij door zien en tasten van de waarheid overtuigd zou worden. Zó was zijn morele toestand. De Heer Jezus wist dit; en Hij zette Tomas op zijn plaats, zoals Hij dat eens met Petrus gedaan had en zei: “Omdat gij mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij die niet gezien hebben en toch geloofd hebben”.

Wij zouden in dergelijke gevallen overrompeld zijn. Tegen aanvallen als de belangstelling van Petrus en de verering van Tomas, zouden wij niet bestand zijn geweest. Maar onze volmaakte Meester stond daar niet voor Zichzelf, maar voor God en voor diens waarheid. Zo was het ook met de ark van het verbond; vleierij baatte niet bij haar. Al vereerde Israël haar ook, en voerde haar mee ten strijde in de mening dat succes nu verzekerd was, de God van Israël dacht er anders over: hoewel de ark bij Israël was, werd Israël door de Filistijnen verslagen; (zie 1 Sam. 4). Zo worden ook Petrus en Tomas terechtgewezen, al vereren zij de Heer Jezus nog steeds als de God van Israël.

De blijdschap van Christus

Engelen verheugen zich over de bekering van zondaars. “Er is blijdschap voor de engelen van God over één zondaar die zich bekeert” (Luc. 15:10). Deze blijdschap in de hemel is *algemeen*: alle hemelbewoners delen erin. Maar er is nog iets hogers: er bestaat een blijdschap van *Gods hart*. Het vierde hoofdstuk van Johannes, van vers 27 en 32, vertelt ons daarover.

Ik behoef nauwelijks te zeggen, dat de blijdschap van Gods hart dieper is. Zij is volkomen, onveranderlijk en persoonlijk'. Zij hoeft niet veroorzaakt of in stand gehouden te worden door iemand anders. “Ik heb een spijs om te eten, die gij niet weet”, zegt Christus, als hij die blijdschap smaakt. Als de heerlijkheid van God de tempel vervulde, gingen de priesters even aan de kant (1 Kon. 8:11). Tot op het ogenblik dat de Herder met het van de kudde afgedwaalde schaap, dat Hij vol blijdschap op de schouders had genomen, het huis bereikt, is de blijdschap alléén voor de Herder zelf. Toen een vrouw als een gelukkige verlore zondares de Heer Jezus verliet, werden anderen nog niet dadelijk geroepen om zich met Hem te verheugen. De discipelen beseffen dan ook het bijzondere van dat ogenblik: zij willen het niet verstoren. Het vet, dat voor het altaar bestemd was, het uitnemendste deel van het feest, de “spijze van God” was gereed en de discipelen staan stilzwijgend aan de kant. Wonderbaar ogenblik, met weinig andere te vergelijken! Hier zien wij de innige onuitgesproken vreugde van het goddelijk hart.

Maar Hij die daarin Zijn “spijze” kon vinden, was soms afgemat, hongerig en dorstig. Wij zien dit in hetzelfde hoofdstuk (Joh. 4) en ook in Marcus 4, met dit verschil echter dat in Marcus 4 wordt vermeld dat de Heer Jezus een dag van zware arbeid achter de rug had. 's Avonds was Hij moe en afgemat, zoals ieder mens na een zware dagtaak. “De mens gaat dan uit naar

zijn werk en naar zijn arbeid tot de avond toe” (Ps. 104:23). Dan kan hij gaan slapen om weer kracht te putten voor de werkzaamheden van de volgende dag. De Heer Jezus ondervond dit alles, Hij sliep op een kussen in het schip.

In Johannes 4 zien wij Hem vermoeid van de reis, hongerig en dorstig zitten als een afgemat reiziger, aan de bron, terwijl Hij wacht op de terugkomst van de discipelen, die in het naburige dorp voedsel zijn gaan kopen. Maar als zij komen, treffen zij de Heer Jezus gespijzigd en uitgerust aan, en dat zonder voedsel, drinken of slaap. Zijn vermoeidheid was op een andere manier verkwikt dan door de slaap. Hij was gelukkig gemaakt door het zien van vrucht op Zijn werk in het hart van een arme, zondige vrouw. In Marcus 4 was er niet zo'n Samaritaanse vrouw, zodat Jezus toen, om van Zijn vermoeidheid uit te rusten, van een kussen gebruik maakte. Dit zijn precies onze eigen ervaringen; wij kunnen het allemaal begrijpen. In Johannes 4 was de Heer Jezus verheugd, terwijl er in Marcus 4 niets was om Hem blij te maken; en de Schrift leert ons – en onze eigen ervaring bevestigt de waarheid van dat woord –: “Een vrolijk hart bevordert de genezing; maar een verslagen geest doet het gebeente verdorren” (Spr. 18:22).

Daarom kan de Meester in het ene geval zeggen: “Ik heb een spijs om te eten, die gij niet weet”, en in het andere geval rust Hij uit op het kussen dat door bereidwillige handen voor de vermoeide Meester is klaargelegd. Wat was de Heer Jezus ook als mens volmaakt! Hij was volkomen mens, maar zonder zonde.

Standvastig in een chaotische tijd

In onze tijd van verwarring is de verleiding groot aan alles te wanhopen en alles prijs te geven en te zeggen, dat het geen zin heeft om te proberen nog onderscheid te maken. Alles is in wanorde en alles is in verval; waarom zouden we dan nog proberen te onderscheiden tussen het een en het ander? Zo sprak de Heer evenwel niet. Hij bevond zich *te midden* van de verwarring, maar Hij maakte er geen deel van uit, zo als Hij ook *in* de wereld, maar niet *van* de wereld was. Hij ontmoette allerlei mensen, in allerlei toestanden, maar Hij bleef steeds, zonder Zich te laten afleiden, Zijn eigen eenzame en heilige weg betreden. De aanmatigheden van de farizeeën, de wereldsgezindheid van de herodianen, de wijsbegeerte van de sadduceeën, de oppervlakkigheid van de menigten, de aanvallen van de vijanden, de onwetendheid en de zwakheid van de discipelen – met dat alles had Hij dagelijks te maken en daarmee moest Hij weten om te gaan.

En de Heer Jezus had niet alleen te doen met zoveel verschillende karakters, maar ook met een bijzondere situatie: het land werd overheerst door de Romeinen, de muren van afscheiding waren verwoest, Joden waren met heidenen, en rein met onrein vermengd; voorzover tenminste de godsdienstige trots nog niet

alle nationale voorrechten had laten varen. De gulden regel: “Geeft aan de keizer wat van de keizer is en aan God wat van God is”, drukt de volmaaktheid uit, waarmee Hij Zich door dit alles heen bewoog. In de tijd van de ballingschap, ook een tijd van verwarring, deed het overblijfsel van Israël dat ook door onderscheid te maken tussen dingen die verschilden, en door niet alles als hopeloos te beschouwen. Daniël wilde de Koning wel raad geven, maar van zijn spijzen eten; nee, dát wilde hij niet. Nehemia diende wel in het koninklijke paleis, maar een Moabiet of een Ammoniet in het huis van de Heer toelaten, dát wilde hij niet. Mordechai waakte wel over het leven van de koning, maar voor Haman buigen, dát weigerde hij; Ezra en Zerubbabel namen wel gunsten aan van de Perzische heerser, maar Samaritaanse hulp namen ze niet aan en huwelijken met heidenen lieten ze niet toe. De gevangenen baden wel voor de vrede van Babel, maar in een vreemd land de liederen van Sion zingen, dát wilden zij niet (Zie Ps. 137:2, 3, 4).

Wat is dit alles mooi! De Heer droeg *volmaakt* datzelfde *karakter van het overblijfsel*. Zou hierin ook voor ons geen waarschuwing liggen? Want onze tijd doet, wat de verwarring betreft, niet onder voor de tijd van de ballingschap of voor de tijd, toen de Heer op aarde was. Maar ook nu is er geen reden tot wanhoop. Wij moeten wél weten, hoe wij de keizer moeten geven wat van de keizer is en aan God wat van God is. Deze morele schoonheid van de Heer is voor ons een 'voorbeeld.

Als *God* stond de Heer Jezus in een betrekking tot het kwaad, waarin *wij* Hem natuurlijk nooit kunnen navolgen. Hij raakte een melaatse of ook een dode aan en bleef toch rein. Hij stond als God tegenover de zonde. Hij kende goed en kwaad; maar Hij stond met goddelijk gezag daarbóven, daar Hij ze beide kende, zoals God ze kent. Als de Heer Jezus anders geweest was dan Hij werkelijk was, zou het aanraken van de draagbaar van een dode en het aanraken van een melaatse Hem verontreinigd hebben. Hij zou dan “buiten de legerplaats” hebben moeten verblijven, en Hij had dan de reiniging moeten ondergaan, die door de wet was voorgeschreven (Lev. 13, 14). Maar wij ontdekken hiervan niets in Hem. De Heer Jezus werd niet verontreinigd. Niet alleen was Hij onbesmet, maar Hij was ook niet vatbaar voor besmetting. En toch was het mysterie van Zijn Persoon, de volmaaktheid van Zijn mensheid én Godheid, van dien aard dat de verzoeking wezenlijk was, hoewel de verontreiniging onmogelijk was.

Nooit daalt de Heer af naar een lager moreel niveau

De Heer was “arm, maar velen rijk makend”, “niets hebbend, en alles bezittend” (2 Kor. 6:10). De Heer Jezus wilde wel toestaan, dat sommige vrouwen Hem met haar goederen dienden (Luc. 8:3); en toch voorzag Hij uit de volheid van de aarde in de noden van allen die Hem omringden. De Heer Jezus voedde duizenden

in woeste plaatsen en zelf was Hij hongerig en wachtte op de terugkomst van de discipelen, die voedsel waren gaan kopen in een naburig dorp. Dát is “niets hebben, én alles bezitten”. Maar hoewel Hij arm en behoeftig was en blootgesteld aan gevaren, ontdekken wij *nooit* ook maar een *zweem* van morele verlaging bij Hem. Nooit vraagt de Heer om iets, al bezit Hij geen cent. Als Hij een geldstuk nodig heeft (niet om dat voor Zichzelf te gebruiken) moet Hij verzoeken om Hem er één te tonen (Luc. 10:20-26). Nooit vluchtte de Heer Jezus, al was Hij ook in levensgevaar. Hij ging midden tussen Zijn vijanden door weg uit de plaats, waar Hij Zich bevond. En ook daarin is niets wat in strijd zou zijn met Zijn persoonlijke waardigheid, hoewel Hij dagelijks armoede en gevaren ondervond.

Er is niemand geweest die zich steeds zó volmaakt, zó onberispelijk, zó fijngevoelig en rein in de meest geringe en gewone omstandigheden van het menselijk leven heeft kunnen voordoen! Geen Paulus kon dat; alleen de Heer Jezus, God en Mens in één Persoon. Als van iemand gezegd kan worden, dat hij veel waardigheid en morele grootheid aan de dag gelegd heeft, dan is het zeker van Paulus. Maar zijn gedrag kan niet in de schaduw staan van dat van de Heer Jezus. Als hij in levensgevaar is, wendt hij zich tot zijn neef om hem te beschermen. Of zijn vrienden laten hem van de muren der stad in een mand zakken. Paulus bedelt of vraagt weliswaar niet om geld, maar hij erkent dat hij toegezonden geld ontvangen heeft. Ik noem hier niet het feit, dat Paulus om zich te dekken in een vergadering van farizeeën en sadduceeën verklaarde een farizeeër te zijn; en evenmin dat hij de hogepriester uitschold die hem oordeelde. Wat Paulus daar deed, was moreel verkeerd. Ik spreek hier alleen maar over gevallen die, hoewel Paulus daarin niet verkeerd handelde, toch beneden het peil staan van de volmaakte persoonlijke en morele waardigheid van Christus. Zelfs de vlucht naar Egypte, zoals men die gewoonlijk noemt, maakt geen uitzondering hierop; want die reis werd ondernomen ter vervulling van de profetie en op gezag van een Goddelijk bevel. Verwonderlijk is het, hoe een mens ooit zulke morele schoonheden heeft kunnen beschrijven. De enige verklaring is dat het om een levende werkelijkheid gaat, die ons voorgesteld wordt.

Christus wist hoe hij ieder moest antwoorden

“Uw woord zij altijd in genade, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een ieder moet antwoorden”, lezen wij in Kolossenzen 4:6. Onze woorden moesten altijd zó zijn, dat ze “genade geven aan hen die ze horen” (Ef. 4:29). Soms moeten onze woorden echter beslist en streng zijn, of ze moeten in verontwaardiging uitgesproken worden, en zoals de Schrift zegt, “met zout besprengd zijn”. En als onze woorden vol genade en toch gezouten zijn, zal daaruit blijken dat wij weten, hoe wij een ieder moeten antwoorden. Bij al de andere trekken van morele

volmaaktheid heeft de Heer Jezus Zich ook door deze karaktertrek onderscheiden. Hij wist, hoe Hij ieder mens moest antwoorden met woorden die altijd tot zegen voor de mensen waren, of men nu al of niet luisteren wilde. Maar soms waren zijn woorden met zeer veel zout besprengd.

De Heer stelde Zich dan ook niet zozeer ten doel om de vragen die men Hem voorlegde, te beantwoorden, als wel om het geweten te bereiken, of om op de juiste manier aan het hart van de vraagsteller te werken.

In Zijn weigering aan het eind van Zijn leven om te antwoorden tegenover de priesters, en ook Pilatus en Herodes, kunnen wij dezelfde volmaakte houding opmerken die Hij in Zijn spreken en antwoorden steeds aan de dag had gelegd. En zó getuigde Hij voor God dat er ten minste *Eén* onder de mensen was, die wist wat het betekent dat “er een tijd is om te zwijgen en een tijd om te spreken”. Het valt ons op dat er ook een groot verschil is in de toon en in het handelen van de Heer in al deze gevallen. En dit verschil maakte deel uit van de welriekende geur die opsteeg tot God. Soms was het woord van de Heer Jezus zachtmoedig, soms kortaf; nu eens redeneert Hij en dan weer berispt Hij kort en bondig; een andere keer doet Hij de kalmte van Zijn redenering stijgen tot het kookpunt van een ernstige veroordeling. In alles houdt Hij rekening met de situatie.

Matteüs 15 heeft mij dikwijls getroffen, omdat deze volmaaktheid in dit hoofdstuk bijzonder uitkomt. De Heer wordt beurtelings geroepen de farizeeën, de menigte, de arme vrouw uit de landstreek van Tyrus en Zijn eigen discipelen te antwoorden. Zij tonen de traagheid van hun verstand en hun zelfzucht en bij die gelegenheden kunnen wij het verschil gadeslaan in de manier waarop Hij berispt of redeneert, kalm en geduldig onderricht of mensen trouw, wijs en genadig opneemt in Zijn oefenschool. En die verscheidenheid was alleszins in overeenstemming met de plaats en de gelegenheid, waarbij zij zich openbaart. Ditzelfde gepaste optreden treffen wij aan in Lucas 2. In het gesprek met de Schriftgeleerden onderwijst de twaalfjarige Jezus niet en evenmin wordt Hij onderwezen, maar Hij luistert alleen en stelt vragen. Het zou op die leeftijd niet gepast geweest zijn oudere schriftgeleerden te onderwijzen; maar Zichzelf te laten onderwijzen zou anderzijds niet in volle overeenstemming geweest zijn met het verheven en schitterende licht dat Hij in Zich omdroeg; wij kunnen immers van Hem zeer zeker zeggen dat Hij verstandiger was dan alle leermeesters en dat Hij meer inzicht had dan de ouden (Ps. 119:99-100). Ik bedoel niet slechts als God, maar als iemand die vervuld was met wijsheid, zoals toen van Hem gezegd werd. Maar de Heer Jezus wist in volmaakte genade, hoe Hij die wijsheid moest gebruiken; en daarom gaat Hij op twaalfjarige leeftijd niet zitten in de tempel midden tussen de schriftgeleerden om hen te *onderwijzen* of om *onderwezen* te worden; er wordt eenvoudig vermeld, dat Hij luisterde en hen *ondervroeg*. Krachtig van geest, vervuld met wijsheid, met de genade Gods

op Hem, zó was de Heer Jezus als kind. “En het kind groeide op, en werd gesterkt, vervuld met wijsheid, en de genade van God was op Hem” (Luc. 2:40). Zo luidt de beschrijving van Jezus' jeugd. Toen Hij een man was en omgang had met mensen in de wereld, waren Zijn woorden altijd aangenaam, met zout besprengd, als van iemand die wist hoe Hij ieder moest antwoorden.

Volmaakt onder alle omstandigheden

Maar ook verder wordt de Heer Jezus ons in onderscheiden andere toestanden voorgesteld. Nu eens wordt Hij *veracht* en *versmaad*, bespied en gehaat door vijanden, terwijl Hij Zich als het ware terugtrekt om Zijn leven tegen hun aanvallen en boze bedoelingen te beschermen: dan weer zien wij de Heer Jezus in *zwakheid*, en wordt Hij slechts gevolgd door de armsten van het volk. Vermoeid, hongerig en dorstig ontvangt Hij de diensten van enige vrouwen, die Hem liefhebben, en die weten dat zij Hem alles verschuldigd zijn. Of wij zien hoe Hij in alle zachtmoedigheid *medelijden heeft* met de menigten. Of Hij zit samen met de discipelen aan de maaltijd, of is met hen onderweg en spreekt met hen, zoals een man het met zijn vrienden doet. Ook zijn er dagen dat Hij Zich in *kracht* en *heerlijkheid* vertoont, wonderen verricht en iets van Zijn glorie naar buiten uitstraalt. En hoewel Jezus, én wat Zijn Persoon én wat Zijn toestand betreft, zonder aanzien was, alleen maar de Zoon van een timmerman, ongeletterd en onbemiddeld, maakte Hij toch meer indruk op de mensen dan dit ooit met enig mens het geval geweest was.

Zó zien wij de Heer Jezus als Kind, als Man, en in al de verschillende omstandigheden van het menselijk leven. Juist in bepaalde kleine bijzonderheden die van Hem opgetekend staan, treffen wij een volmaaktheid aan die getuigt van de goddelijke hand die alles heeft doen opschrijven.

Christus zocht wel sympathie, maar geen voorbede

In de ure van Getsemane vroeg de Heer Zijn discipelen om *met Hem te waken*, maar niet om *voor Hem te bidden*. Hij verlangde naar sympathie, dat stelde Hij op prijs in deze moeilijke ogenblikken, en Hij wilde graag dat de harten van Zijn vrienden met Hem verbonden waren. Dat verlangen kwam voort uit de grootheid die Zijn volmaaktheid als Mens uitmaakte. Anderzijds wilde Hij echter van de discipelen niet eisen om voor Hem in Gods tegenwoordigheid te pleiten. Hij wilde dat zij zichzelf aan Hem zouden geven; maar eisen dat zij zich aan God gaven voor Hem, dát kon Hij niet. Daarom vroeg Hij hen met Hem te waken, maar Hij vroeg hen niet voor Hem te bidden. En toen Hij, bijna onmiddellijk daarna, waken en bidden bij elkander voegde, was dat alleen, omdat Hij aan *hen* en aan *hun* behoeften dacht, met de woorden: “Waakt en bidt,

opdat gij niet in verzoeking komt”. Paulus kon tot zijn geloofsgenoten zeggen: “Daar ook gij voor ons meewerkt door het gebed” (2 Kor. 1:11). “Bidt voor ons; want wij geloven, dat wij een goed geweten hebben” (Hebr. 13:18). Maar zo sprak de Heer Jezus niet, en zo kón Hij niet spreken.

Zonder iets terug te verwachten

De Heer Jezus deed goed; en Hij leende zonder iets terug te verwachten. Hij gaf en Zijn linkerhand wist niet wat de rechterhand schonk. Nooit, in geen enkel geval (zover ik weet) deed Hij rechten gelden op de persoon of de dienst van hen die Hij hersteld of verlost had. Nooit maakte de Heer Jezus van de door Hem teweeggebrachte verlossing een verplichting Hem te dienen. De Heer Jezus had lief, genas en bevrijdde zonder iets terug te verwachten. Hij wilde niet, dat de Gadarener die Legioen heette, bij Hem zou blijven. Het kind dat hij aan de voet van de berg genezen had, gaf Hij terug aan zijn vader; het dochtertje van Jairus liet Hij in het gezin blijven. De zoon van de weduwe te Naïn gaf Hij aan zijn moeder terug. Niet één van deze allen eiste Hij voor Zichzelf op. Zo bracht Hij als de volmaakte Meester het beste Zijn eigen principe in de praktijk: “Doet goed, en leent zonder iets terug te hopen” (Luc. 6:35). Het is het karakter van genade aan anderen te geven en zichzelf niet te verrijken; en de Heer Jezus was gekomen om in Zichzelf en in Zijn daden die genade te doen uitblinken. Hij vond dienstknechten in deze wereld, maar Hij genas ze niet eerst om daarna Zijn rechten op hen te doen gelden. Hij riep Zijn dienaren en deelde aan hen gaven uit als de vrucht van de kracht van Zijn Geest en van een genegenheid die ontvlamde in harten, die gedrongen werden door Zijn liefde. En toen Hij de discipelen uitzond, zei Hij: “Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet” (Matt. 10:8).

Ons geloof maakt Christus blij

Nooit wees de Heer Jezus iemand af die met geloof, hoe zwak ook, tot Hem kwam. En met blijdschap zag Hij het vrijmoedigste geloof tot Zich naderen. Hij stond zo iemand te woord en vervulde zijn wensen. Iemand met een sterk geloof, die zich zonder omwegen of zonder excuus te vragen, in het volste vertrouwen tot Hem wendde, was bij Hem steeds welkom; terwijl iemand die aarzelend naar Hem toe ging en die naar excuses zocht, door de Heer Jezus aangemoedigd en gezegend werd. Zijn woord bevrijdde ogenblikkelijk het hart van de arme melaatse van de last, die als een sombere wolk boven hem hing. “Heer”, riep hij uit, “als gij wilt, gij kunt mij reinigen!” - “Ik wil, word gereinigd”, zei de Heer Jezus (Matt. 8:2-3). Maar direct daarna drukte Hij de volheid van Zijn hart uit, toen Hij het duidelijke, besliste geloof van de heidense centurio zag. Hetzelfde gebeurde ook toen enkele Israëlieten in een stoutmoedig en vurig geloof het dak opbraken van het huis waarin de Heer Jezus vertoefde om hun zieke

voor Zijn voeten neer te laten. Wanneer iemand zich met zwak geloof tot de Heer wendde, dan gaf Hij de gevraagde zegen, maar wees de twijfelende vrager terecht. Deze terechtwijzing is echter juist vol troost voor ons; zij zegt ons als het ware: ‘Waarom maak je geen ruimer en vrijer gebruik van Mij? Als wij de Gever even hoog waardeerden als de gave, het *hart* van Christus evenzeer als Zijn *hand*, dan zou de terechtwijzing van ons zwakke geloof even kostbaar voor ons zijn als *het antwoord* dat de Heer gaf.

En als een klein geloof op die manier door de Heer Jezus wordt terechtgewezen, hoe welkom moet een krachtig geloof niet geweest zijn. Wij kunnen daarom begrijpen, hoe de Heer het moet hebben gewaardeerd, toen in het reeds genoemde geval die mensen het dak opbraken om bij Hem te kunnen komen. *Zijn hart* werd door die daad diep getroffen; het maakte Hem blij.

Wij zien een grote verscheidenheid van heerlijkheid en van nederigheid in de persoon van onze Verlosser. Beide hebben wij ook nodig. Hij, die eens aan de fontein van Sichar zat, is dezelfde, die nu in de hoogste hemelen zit. Hij, die opgevaren is, is dezelfde, die nedergedaald was. Verhevenheid en vernedering zijn in de Heer Jezus verenigd. Gezeten aan de rechterhand van God buigt Hij Zich niettemin neer tot ons om op aarde de voeten van de Zijnen te wassen. En niets maakt inbreuk op Zijn waardigheid, al past Hij Zich aan bij onze armoede.

In ons egoïsme worden wij door onbescheiden verzoeken en lastig aanhouden geïrriteerd, zoals de Heer ons in de gelijkenis van Lucas 11:5-13 leert: “al zou hij niet opstaan en hem geven omdat hij zijn vriend is, toch zal hij om zijn onbeschaamdheid opstaan en hem geven zoveel hij nodig heeft”. Zo is het met ons, egoïstische mensen; maar met God, die de Liefde zelf is, is het anders. In Jesaja 7:10-16 blijkt hoe God het tegenovergestelde is van de mens in Lucas 11. Wat God vermoeit, is het ongelooft dat weigert een zegen te vragen en te ontvangen. Niet over ons aandringen wordt Hij vertoornd, maar integendeel, juist over ons niet aandringen. En al de goddelijke heerlijkheid die volgens Jesaja in Jahweh te zien was, zien wij opnieuw in de Heer Jezus Christus.

Hij overwon het kwade door het goede

Wij weten op hoeveel verschillende wijzen onze medegelovigen ons op de proef stellen en in verzoeking brengen, en ongetwijfeld doen wij hun hetzelfde aan. Wij menen deze of gene verkeerde hoedanigheid bij hen te zien en vinden het dan moeilijk om langer met hen te blijven omgaan. Toch kan best de grootste schuld bij onszelf liggen, doordat wij vanwege één of ander gebrek aan overeenstemming met onze smaak en ons oordeel de fout bij hén zoeken.

De Heer kon evenwel die vergissing niet maken; nooit werd Hij “door het kwade overwonnen”, maar altijd “overwon Hij het kwade door het goede”. Het kwade dat in de mens was, overwon Hij door het goede in

Hemzelf. Onzinnige gedachten, een slecht humeur, onverschilligheid omtrent anderen, bezorgdheid voor het eigen ik, onverstand na al de moeite die Hij Zich had gegeven om hen te onderwijzen – dat alles moest de Heer Jezus voortdurend bij de Zijnen verdragen. Zijn leven met hen was in zekere zin “een dag van verbittering”, zoals de veertig jaren dat in de woestijn geweest waren (Hebr. 3:8). Israël verzocht om zo te zeggen de Heer opnieuw, maar ondervond ook opnieuw wie Hij was. Hij leed eronder, maar Hij verdroeg dat met geduld en Hij verliet hen nooit. Hij waarschuwde hen en onderwees hen, wees hen terecht en veroordeelde hen, maar verliet hen nooit. Integendeel, als ze aan het eind gekomen zijn, is de Heer Jezus hun meer nabij dan ooit. Wat is dat vertroostend voor ons! De manier waarop de Heer handelt om op ons geweten te werken, brengt nooit verkoeling in Zijn liefde teweeg. Bij Zijn terechtwijzingen verliezen wij niets.

Volmaakt in elk karakter

Verder wil ik erop wijzen, dat in elk karakter dat onze Heer Jezus in de loop van Zijn dienstwerk moest aannemen, wij altijd dezelfde volmaaktheid, dezelfde morele grootheid zien als op de weg die Hij dagelijks ging. Volmaakt is Hij bijvoorbeeld in Zijn karakter als Rechter (Matt. 23), en even volmaakt in Zijn karakter als Voorspraak of Middelaar (Matt. 22). Ik kan dit alleen maar aanstippen; het onderwerp is te uitgebreid om er hier dieper op in te gaan. Bij elke voetstap, elk woord en elke daad blinkt een straal van deze heerlijkheid. En Gods oog zag méér in het leven van de Heer Jezus dan Hij ooit had kunnen zien in Adam, wanneer deze nooit gezondigd zou hebben. De Heer Jezus leefde te midden van ons morele verval; en uit zo'n verschrikkelijke toestand steeg een rijker offer als welriekende reuk naar Gods troon omhoog dan het Paradijs en Adam (al zouden zij in eeuwigheid onbezoedeld gebleven zijn) ooit hadden kunnen doen.

De tijd bracht geen verandering in het karakter van de Heer. Gelijksortige voorbeelden van Zijn genade en van Zijn karakter, vóór en na Zijn opstanding, bevestigen dat; en dit is voor ons heel belangrijk. Wat Hij op dit ogenblik is en ook altijd zijn zal, dat weten wij uit hetgeen Hij reeds geweest is. Dat betreft zowel Zijn karakter met betrekking tot ons, als wat Hij in Zichzelf is. Hij is en blijft Dezelfde, gisteren, heden en tot in eeuwigheid (Hebr. 13:8).

Dezelfde tot in eeuwigheid

Soms doen veranderingen ons verdriet; soms verlangen we er juist naar. Op een of andere wijze leren wij allen de wisselvalligheid en de onzekerheid kennen van het menselijk leven. Niet alleen de tijden veranderen, maar ook relaties, vriendschapsbanden, genegenheden, karakters: dat alles is voortdurend onderhevig aan wisselvalligheden, die ons bevreemden en bedroeven.

Maar de Heer Jezus was ná Zijn opstanding Dezelfde als ervoor, hoewel de laatste gebeurtenissen Hem wel op een grote afstand van Zijn discipelen hadden geplaatst. *Zij* hadden immers de ontrouw van hun hart getoond door Hem te verlaten en van Hem te vluchten, juist toen Hij de allermoeilijkste ogenblikken doormaakte; terwijl *Hij* voor hen de dood had ondergaan – een dood die geen ander schepsel had kunnen ondergaan, die een schepsel zelfs zou hebben verbrijzeld. De discipelen waren arme, zwakke Galileeërs gebleven; de Heer Jezus was verheerlijkt en in het bezit gesteld van alle macht in hemel en op aarde.

Niets van dit alles bracht echter verandering in het *hart* van de Heer. “Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel”, zoals de apostel het uitdrukt, waren daartoe in staat. De liefde blééf door alles heen en de Heer Jezus keerde tot de Zijnen terug als dezelfde Persoon die zij tevoren gekend hadden. Hij werkt ook na Zijn opstanding, ja, zelfs na Zijn hemelvaart weer met hen mee, zoals Hij het tijdens Zijn leven gedaan had; wij zien dit uit het laatste vers van Marcus.

Op zee dachten de discipelen dat zij een spook zagen, en zij schreeuwden van angst (Matt. 14). Maar de Heer laat hen begrijpen dat Hijzelf bij hen is in Zijn genade en goddelijke kracht en oppermacht over de natuur. Hetzelfde zien we in Lucas 24 na Zijn opstanding, toen de Heer Jezus honingraten en vis nam en ze voor hun ogen opat, opdat zij met dezelfde zekerheid als vroeger zouden weten dat *Hij* het was. Hij wilde dat zij Hem zouden aanraken of zien en Hij zegt dat een geest geen vlees of beenderen heeft, zoals zij zagen dat Hij had.

In het derde hoofdstuk van Johannes lezen we hoe Hij een leraar in Israël, die traag van hart was, tot het licht en in de weg van de waarheid leidde, terwijl Hij hem met geduldige genade verdroeg. Precies zo handelt Hij na Zijn opstanding ook met twee tragen van hart die terugkeren naar Emmaüs (Luc. 24).

In het vierde hoofdstuk van Marcus staat beschreven hoe Hij de angst van Zijn discipelen stilde en daarna pas hun ongeloof bestrafte. Tegen de wind en de golven zei Hij: “Zwijg, wees stil!” En pas daarna zei Hij tot de discipelen: “Hoe hebt u geen geloof?” Op dezelfde manier handelt Hij nadat Hij opgestaan is (Joh. 21). Hij eet met Petrus in volkomen vrije gemeenschap, alsof er niets met deze discipel gebeurd is, en pas daarna roept Hij hem ter verantwoording en doet zijn geweten ontwakken met de woorden: “Simon, zoon van Jona, heb je Mij lief?”

De evangelieschrijver vermeldt nauwkeurig dat de opgewekte Heer, die aan Maria Magdalena verscheen, Dezelfde was als Degene die vroeger zeven demonen uit haar had uitgeworpen; en zijzelf kende de stem die haar nu bij haar naam riep, als een stem waarmee ze reeds lang vertrouwd was (Marc. 16:9; Joh. 20:16). De vernederde Heer en de verhoogde Heer, de Heiland van zondaars en de Heer van de toekomstige wereld waren één en dezelfde Persoon! Hoezeer blijkt uit alles dat zowel in karakter als in goddelijke persoonlijke

heerlijkheid, “Hij die neergedaald is, dezelfde is die ook opgevaren is” (Ef. 4:10). Van Johannes wordt, als Hij in het gezelschap van de opgestane Heer is, vermeld dat hij dezelfde is die aan Jezus' borst gelegen had bij het avondmaal. “Ik ben Jezus!” – zo luidde het antwoord van de Heer uit de hoogste plaats in de hemel aan de rechterhand van de troon der Majesteit, toen Saulus van Tarsus vroeg: “Wie bent U, Heer?” (Hand. 9).

Al deze dingen zijn op ons persoonlijk van toepassing: wij hebben er allemaal mee te maken. Petrus wist dat zijn Meester vóór en na Zijn opstanding Dezelfde was jegens hem. De Heer had hem bestraft, maar nam hem kort daarna met Zich mee op de berg der verheerlijking met volle vrijmoedigheid, alsof er niets was voorgevallen (Matt. 16-17). Zo gaat het ook met Petrus na de opstanding (Joh. 21). Hij werd weer berispt. Volgens zijn gewoonte had hij zich bemoeid met iets dat zijn begrip te boven ging. “Heer, maar wat deze?” had hij gezegd; daarmee doelde hij op Johannes. En zijn Meester was genoodzaakt hem weer terecht te wijzen en zei: “Wat gaat het u aan?” Maar direct na deze scherpe berisping zien wij hoe Hij gereed stond om naar de hemel te gaan.

Geen zweem van verandering

Wat een troost ligt er in dit alles! Die Jezus, onze Heer, is Dezelfde gisteren, heden en tot in eeuwigheid. Hij is Dezelfde in Zijn leven op aarde en na Zijn opstanding; Dezelfde zoals Hij nu is opgevaren in de hemel; Dezelfde voor eeuwig. En zo vervult Hij ook al de beloften die Hij aan Zijn discipelen gedaan heeft.

De woorden van de Heer Jezus en van de engelen: “Vreest niet”, worden ons nu evengoed als toen toegeroepen; na Jezus' opstanding evengoed als vóór het kruis (zie bijv. Luc. 1:30 en Matt. 22:5; Matt. 14:27 en Luc. 24:37-38). Vóór Zijn dood had de Heer tot de discipelen gezegd dat Hij hun *Zijn vrede* zou geven; en ná Zijn dood horen wij hoe Hij hun die schenkt met de woorden: “Vrede zij u” (Joh. 20:20-26). En nadat Hij dit gezegd had, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde, waar zij in symbolische taal konden zien waarop die vrede gebaseerd was. De vrede was door Hemzelf voor hen gekocht en verworven. *Zijn vrede* was nu *hun vrede*.

Voorheen had de Heer tot hen gezegd: “Omdat Ik leef, zult ook u leven” (Joh. 14:19); en na Zijn opstanding gaf Hij hun het overwinningseven in volkomen mate door in hen te blazen en te zeggen: “Ontvangt de Heilige Geest” (Joh. 20:22).

De *wereld* zou Hem niet meer zien, zoals Hij tot Zijn discipelen gezegd had; maar *zij* zouden Hem wél zien. En dit gebeurde ook inderdaad. “Hij werd door hen gezien gedurende veertig dagen en sprak met hen over de dingen die het Koninkrijk Gods betreffen” (Hand. 1:3). Maar dat was om zo te zeggen in het geheim; de wereld heeft de Heer Jezus niet gezien sinds Golgota

en zij zal Hem niet meer zien, vóórdat Hij ten oordeel verschijnt.

Als een nog eenvoudiger bewijs dat Hij Zijn beloften nakomt, zouden wij het feit kunnen aanhalen dat de Heiland de Zijnen ontmoet in Galilea, zoals Hij hun gezegd had. En dan voert de Heer Jezus Zijn discipelen tot de Vader in de hemel en geeft hun de belofte: “Ik vaar op naar *mijn* Vader en *uw* Vader, naar *mijn* God en *uw* God” (Joh. 20:17). Of de Heer dus Zijn tegenwoordigheid belooft in ons Galilea op aarde, dan wel in Zijn eigen huis in de hemel: beide beloften worden evenzeer vervuld.

Petrus

De Heer hield Zich tijdens Zijn leven op aarde veel bezig met Petrus, meer dan met één van de andere discipelen; en dit bleef doorgaan nadat Hij uit de doden was opgestaan. Over Petrus spreekt het hele laatste hoofdstuk van het evangelie van Johannes. De Heer Jezus gaat daar voort met het werk van de genade dat Hij begonnen was vóórdat Hij hen verliet; en Hij neemt dit werk weer op, daar waar Hij het gelaten had.

Petrus had bijzonder veel zelfvertrouwen aan de dag gelegd. “Al zouden allen aan U geërgerd worden, ik zal nooit geërgerd worden”, zei hij; en “al moest ik met U sterven, ik zal U geenszins verloochenen!” (Matt. 26:33-35). Maar zijn Meester had hem de onzin van die grootspraak onder het oog gebracht. Hij had er echter tevens de belofte van Zijn voorbede aan toegevoegd, opdat Petrus' geloof niet zou ophouden. En toen er inderdaad later niets overbleef van deze grootspraak, en Petrus de Heer zelfs met een eed verloochend had, toen keek Hij hem aan en die blik had een gezegende uitwerking. Christus' gebed en Zijn blik hadden overwonnen. Zijn gebed had het geloof van Petrus voor wankelen behoed; en Zijn blik had Petrus' hart gebroken. Petrus “weende bitter” (Luc. 22:62).

Aan het begin van Johannes 21 vinden wij Petrus in de toestand waarin het gebed en de blik van de Heer Jezus hem gebracht hadden. Dat zijn geloof niet is opgehouden, daarvan geeft hij een prachtig bewijs; want nauwelijks heeft hij gehoord dat het de Heer is die op het strand staat, of hij gooit zich in het water om naar Hem toe te gaan. Petrus doet dit evenwel niet als een boeteling, als iemand die nog geen berouw had getoond, maar als iemand die voor de Heer Jezus mocht verschijnen in vol vertrouwen. En in die hoedanigheid neemt zijn genadige Heer hem aan en zij eten samen op het strand. Het gebed en de blik van de Heer Jezus hadden dus al hun werk in het hart van Petrus verricht en dat hoefde niet herhaald te worden. De Heer gaat gewoon verder, om het werk dat op die manier begonnen is, te voltooien. Daarom worden het *gebed* en de *blik* nu gevolgd door het *woord* van de Heer Jezus. Het herstel volgt op Petrus' schuldbesef en zijn tranen. Petrus wordt in staat gesteld zijn broeders te versterken, zoals de Heer het hem aangekondigd had, en tevens om God te verheerlijken door zijn dood – een

voorrecht waarop hij door zijn ongelof en ontrouw eigenlijk geen aanspraak meer kon maken. Bij de voetwassing had de Heer Jezus diezelfde Petrus geleerd, dat “wie geheel gewassen is alleen nodig heeft de voeten te laten wassen, want hij is geheel rein” (Joh. 13:10). Precies op die manier handelt de Heer met Petrus. Hij laat hem niet voor de tweede maal de ervaring doormaken die hij na de wonderbare visvangst had meegemaakt, toen Petrus zichzelf als zondaar leerde zien. Maar de Heer Jezus wast zijn vuile voeten. Hij herstelt hem en brengt hem op de hem passende plaats (Joh. 21:15-17). Wat een volmaakte Meester!

Even later zien wij nog hoe de Heer Zijn belofte vervult. Hij had een zeer bijzondere belofte geschonken nadat Hij opgestaan was, namelijk die belofte die Hij in Lucas 24:49 “de belofte van de Vader” en ook “de kracht uit de hoge” noemt. Die belofte, die Hij hun na Zijn opstanding had gedaan, werd aan hen vervuld nadat Hij opgevaren en verheerlijkt was (Hand. 2). Dit is niets anders dan de voortzetting van de geschiedenis en het is een hernieuwd bewijs van Zijn trouw. Alles wat wij omtrent de Heer Jezus leren – Zijn leven vóór het lijden dat Hij onderging, Zijn omgang met de discipelen na Zijn opstanding en wat Hij nu gedaan heeft sinds Hij ten hemel gevaren is – dat alles getuigt ervan dat er bij Hem geen verandering of schaduw van omkering is.

De Heer gaat verder na Zijn opstanding

In verband daarmee zou ik niet graag een ander voorbeeld, dat in Lucas 24 ligt besloten, stilzwijgend willen voorbijgaan. De opgestane Heer brengt daar Zelf de discipelen terug naar het punt waar Hij Zijn onderwijs aan hen had afgebroken. “Dit zijn de woorden”, zegt Hij, “die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat van Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen vervuld moest worden.” Hij herinnert hen daarmee aan wat Hij hun reeds vroeger betuigd had: namelijk dat de Schrift het grote getuigenis van God is; dat alles wat *daar* geschreven staat, zeker *hier* vervuld zal worden. En wat doet de Heer dan? Hij gaat op eenvoudige en natuurlijke wijze verder met Zijn onderwijs. “Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden”. Zijn *macht* verbindt zich nu met Zijn vroegere *onderwijs* en voltooit in hen die Hem toebehoren wat Hij hun reeds had meegedeeld.

In zekere zin zijn het karakter en de geest van Christus' omgang met Zijn discipelen gedurende die veertig dagen dezelfde gebleven als voorheen. Hij kent hen *bij name* zoals vroeger. Hij openbaart Zich op dezelfde manier aan hen als vóór Zijn opstanding. Precies zoals vóór Zijn opstanding zit Hij, hoewel Hij slechts als gast genodigd is, als Gastheer aan tafel (Luc. 24 en Joh. 2). En de discipelen ervaren Zijn tegenwoordigheid ook precies zoals vroeger. Toen zij bij de Heer Jezus terugkwamen bij de bron van Sichar (Joh. 4), wilden zij zich niet opdringen maar bleven stil terzijde staan. En toen zij bij Hem kwamen na de wonderbare visvangst

(Joh. 21), zwegen zij óók omdat zij ook hier tot de conclusie kwamen dat weinig woorden genoeg waren – ook al waren hun harten vol blijdschap en verwondering. Tere en tóch krachtige banden werden daardoor gelegd tussen Hem, die zij in de gewone dingen van het dagelijks leven hadden leren kennen, en de opgestane Heer die zij tot in alle eeuwigheden zullen zien! Hij daalt eerst tot ons af in *onze* omstandigheden, om ons vervolgens te verplaatsen in *Zijn* omstandigheden.

Bij de wonderbare visvangst vóór de opstanding (Luc. 5), werd Petrus overtuigd van zonde. Petrus de *visser*, werd toen in zijn eigen ogen Petrus de *zondaar*. Hij zei: “Ga uit van mij, Heer, want ik ben een zondig mens” (vs. 8). Door de visvangst, die het bewijs had geleverd dat de Onbekende die hem zijn scheepje te leen gevraagd had, de Heer was van de zee en alles wat daarin is, was Petrus in Gods tegenwoordigheid gekomen. En daar leerde hij zichzelf kennen. Maar de Heer sprak op dat ogenblik vertroostende woorden tot hem. “Vrees niet”, zei Hij en Petrus was gerustgesteld. Nadat de heerlijkheid van Gods tegenwoordigheid Petrus tot overtuiging van schuld gebracht had, wordt diezelfde tegenwoordigheid nu een *rustplaats* voor hem. Petrus staat in volle innerlijke rust voor de Heer. Die rust was ook Petrus' deel bij de tweede visvangst (Joh. 21) na de opstanding van de Heer. Hij had slechts de lessen die hij geleerd had, in praktijk te brengen. En dat deed Petrus; hij ervoer dat de tegenwoordigheid van de Heer der heerlijkheid een rustplaats voor hem was. Daarmee bewees hij dat hij de les die *hij aangaande de Heer Jezus geleerd had*, eens en voor altijd *had geleerd*. Petrus wist niet dat de Vreemdeling aan het strand de Heer Jezus was; maar zodra Johannes hem zei: “Het is de Heer”, was de Vreemdeling voor hem geen onbekende meer en hij deed zijn best om bij de Heer te komen, zo vlug mogelijk.

De Heer Jezus is altijd dezelfde, zowel in onze tegenwoordige wereld als in de zijne, zowel te midden van onze ellende als in zijn heerlijkheid; wat een blijdschap is dat! Ja, de Heer Jezus blijft Dezelfde. Hij is getrouw en waarachtig! Alles, wat Hij zijn discipelen vóór zijn dood beloofd had, vervulde Hij ná zijn opstanding. Al wat Hij in hun midden geweest was, is Hij ook nu nog gebleven.

Onbegrip

De Heer *gaf* onophoudelijk, maar ontving zelden bijval. Hij deelde overvloedig uit, maar ondervond slechts weinig gemeenschap. Zijn goedheid komt daardoor nog duidelijker aan het licht. Er was niets in de mens, dat de Heer Jezus aanleiding gaf zijn goedheid te tonen en toch was Hij altijd mild in het geven. Hij was als de Vader in de hemel, van wie Hij zei dat Hij zijn zon doet opgaan over bozen en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen (Matt. 5:45). Hieruit blijkt wie de Heer Jezus is: tot zijn verheerlijking - en ook wat wij zijn: tot onze beschaming.

Maar de Heer Jezus was niet alleen gelijk aan de Vader, die in de hemel is, Gods beeld in alles wat Hij deed, maar Hij was ook in deze wereld als “de onbekende God,” over wie Paulus spreekt (Hand. 17:23). De duisternis heeft Hem niet begrepen; de wereld kende Hem niet, niet door haar godsdienst en evenmin door haar wijsheid. De overvloedige rijkdom van zijn genade, de reinheid van zijn koninkrijk, de grondslag waarop zijn heerlijkheid berustte - dit alles was ten enenmale vreemd aan de gedachten der mensen. Dit bleek al voldoende uit de grove, morele dwalingen, waarin zij telkens weer vervielen. Als bijvoorbeeld de menigte met gejuich de Heer Jezus als koning (en in zijn persoon het koninkrijk) begroet (Luc. 19) zeggen de farizeeën: “Meester, bestraf uw discipelen”. Zij konden het denkbeeld niet verdragen, dat iemand als Jezus koning zou worden. Het was naar hun mening aanmatigend van Jezus van Nazareth toe te staan dat Hij door koninklijke glans omringd werd. Zij kenden zijn ware grootheid niet en hadden het geheim daarvan niet leren begrijpen in een leugenachtige en afvallige wereld als de onze; evenmin wisten zij van de verborgenheid van de “wortel uit dorre aarde”, zij hadden “de arm des Heren” niet weten te onderscheiden (Jes. 53:1).

Kennis van Christus

Alleen als de Geest van God de harten bewerkte, werden er kostbare ontdekkingen aangaande de Heer Jezus gedaan. In het eerste hoofdstuk van Marcus komen velen een beroep doen op de genade en de kracht van de Heer. Mensen met allerlei ziekten komen tot Hem; talrijke menigten luisteren naar Hem en erkennen het gezag waarmee Hij spreekt. Een melaatse brengt zijn melaatsheid bij de Heer Jezus en erkent Hem op die manier als de God van Israël. In verschillende mate was er toen enige kennis van de Heer Jezus aanwezig, hetzij van hetgeen Hij *was*, of van hetgeen Hij *bezat*. Maar wanneer wij bij het tweede hoofdstuk van hetzelfde evangelie komen, worden daar voorbeelden gegeven van het geloof, dat weet wie Hij is.

De mensen uit Kapernaüm, die de verlamde bij de Heer Jezus brengen, begrijpen Hem en maken tevens gebruik van Zijn wezen; zij begrijpen zijn innerlijke gevoelens. Dit blijkt uit de pogingen die zij in het werk stellen om bij Hem te komen. Ze gingen niet vol twijfel of aarzelend naar Hem toe. Nee, het leek meer op de woorden van Jakob in Gen. 32:26: “Ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent.” Op die manier wil de Heer het zo graag. Zij vragen geen toestemming; ze maken geen plichtplegingen, maar breken eenvoudig het dak van het huis op om bij de Heer Jezus te komen. Zij *kennen* de Heer dus en maken gebruik van Hem; en zij weten dat het zijn vreugde is, wanneer Hij ziet dat men in de nood op zijn genade vertrouwt en zijn macht onvoorwaardelijk gebruikt. Levi handelt, zoals wij iets verder in dit hoofdstuk lezen, in dezelfde geest. Hij richt een maaltijd aan en nodigt tollenaars en zondaars

uit om samen met de Heer Jezus te eten. Daaruit blijkt, dat Levi Hem *kende*. Hij wist wie hij tot *gast had*, zoals Paulus wist in wie hij *geloofd had* (2 Tim. 1:12).

Geen vleselijke kennis

Het is wat waard om zo de Heer te kennen! Deze kennis is Goddelijk; vlees en bloed kunnen die niet geven; de broers van de Heer Jezus bezaten haar niet; toen de Heer Zich uitputte in zijn dienstwerk, zeiden zij: “Hij is niet bij zijn zinnen” (Marc. 3:21). Soms kan het lijken alsof iemand die gelooft in de Heiland te ver gaat, maar in Gods oog is dat nooit zo. De menigte roept Bartimeüs toe dat hij zal zwijgen; maar hij weigert. En waarom? Omdat hij de Heer Jezus kende, zoals Levi hem kende (Marc. 10). De volheid van het werk van Christus gaat onze gedachten te boven, en toch maakte juist die volheid de heerlijkheid ervan uit. De Heiland komt in al onze noden tot ons, maar tegelijkertijd brengt Hij God in verbinding met die noden, Hij genas de zieken, maar predikte tevens het koninkrijk. Maar dit stond de mensen niet aan, hoe vreemd het ook mag schijnen. ZÓ sterk is de vijandschap van het vlees tegen God, dat zegeningen die gepaard gaan met *Gods tegenwoordigheid*, niet met vreugde ontvangen worden. En als de zegeningen van Christus komen, kunnen zij nooit op enig andere manier komen, want het doel van de Heer Jezus is evenzeer de verheerlijking van God als het behoud van de zondaars. De mens is niet alleen in de zonde gevallen, maar God is in deze wereld onteerd. En de Heer, die het herstel teweegbrengt, doet dat volmaakt. Hij rechtvaardigt de naam en de waarheid van God, verkondigt zijn Rijk en de rechten daarvan en verlost niet alleen verloren en dode zondaars, maar openbaart tevens zijn heerlijkheid.

De Syro-Fenicische vrouw

Wanneer echter door het geloof het hart van een arme zondaar tot andere gevoelens komt en hij zich in de heerlijkheid van God leert verheugen, dan is het prachtig om dat te zien. De Syro-Fenicische vrouw is er een voorbeeld van.

Wat zij van de Heer had gezien had haar hart getroffen. De Heer evenwel gedraagt Zich niettegenstaande het verdriet van deze vrouw zó, dat Hij de beginselen van God handhaaft, en wijst haar aanvankelijk af door te zeggen: “Ik ben gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls ... Het is niet juist het brood van de kinderen te nemen, en het de honden voor te werpen” (Matt. 15:24, 26). De vrouw onderwerpt zich hier a~n; zij erkent het gezag van de Heer en meent zelfs geen ogenblik, dat de Heer Jezus ten behoeve van háár nood de waarheid en de beginselen van God zal loslaten. Zij wil niets anders dan dat God volgens zijn eigen raadsbesluit verheerlijkt wordt en dat de Heer Jezus de trouwe getuige zal blijven van dat raadsbesluit, hoe het dan ook met haar afloopt. Zij antwoordt: “Ja, Heer,

maar ook de honden eten van de kruimels, die van de tafel van hun meesters vallen.”

Prachtig is dit alles; het is de uitwerking van het Goddelijke licht in haar hart. De moeder van de Heer Jezus (zie Luc. 2) staat hierin ver beneden het niveau van deze heidense vrouw. Maria wist niet dat Jezus “moest zijn in de dingen van zijn Vader”, terwijl deze vreemdelinge begrepen had dat juist *dit* het werk was, waarmee Hij altijd bezig moest zijn. Zij liet toe dat God verheerlijkt zou worden, al werd zijzelf daardoor in haar verdriet afgewezen. Dit was ware kennis van Christus: zij nam Hem in de volheid van zijn werk aan als Degene die in een afvallige wereld evenzeer voor Gods rechten opkwam, als voor een arme onwaardige zondaar.

Een vreemdeling op aarde

Het is niet goed, als wij altijd begrepen worden. Onze gewoonten, ons gedrag moet het karakter van vreemdelingschap dragen. Wij zijn inwoners van een ander vaderland, welks taal, wetten en gewoonten hier op aarde maar heel weinig begrepen worden. Vlees en bloed kunnen ze niet waarderen en vandaar, dat Gods kinderen niet in een goede toestand zijn, wanneer de wereld hen begrijpt.

Zelfs de verwanten van de Heer Jezus kenden Hem niet. Of zou zijn moeder Hem begrepen hebben toen zij er bij Hem op aandrong dat Hij zijn macht zou tonen door wijn voor de bruiloft te verstrekken? Zouden zijn broers Hem begrepen hebben, toen zij tot Hem zeiden: “Als gij deze dingen doet, openbaar uzelf dan aan de wereld?” (Joh. 7:4). Ze probeerden nota bene om de Heer Jezus er toe over te halen Zich te maken tot de man van de wereld. Zou er echt *kennis van de Heer Jezus* bestaan hebben in het hart van mensen die zulke gedachten koesterden? Geen sprake van; daarom voegt de Evangelieschrijver er dan ook onmiddellijk aan toe: “Want ook zijn broeders geloofden niet in hem” o oh. 7:5). Van zijn *macht* hadden zij begrip, maar niet van zijn *beginselen* en naar menselijke gewoonte meenden zij, dat iemand die macht of talenten bezat daaruit zijn voordeel in de wereld moest trekken.

De Heer Jezus deed het tegenovergestelde, zoals nauwelijks gezegd behoeft te worden en daarom konden zijn aardsgezinde bloedverwanten Hem niet begrijpen. De beginselen waarnaar Hij te werk ging, waren aan deze wereld vreemd. Zij verachtten Hem, zoals Sauls dochter David verachtte, toen hij voor de ark des Heren danste (2 Sam. 6:16).

Maar wat een aantrekkelijkheid was er bij de Heer Jezus voor hen wier ogen en harten door de Heilige Geest geopend waren! Daarvan getuigen de apostelen. Zij wisten *leerstellig* weinig van Hem en zij hadden er geen voordeel bij, door bij Hem te blijven - geen voordeel voor het aardse leven, bedoel ik. Door hun omgang met de Heer Jezus was hun toestand in de wereld allesbehalve verbeterd; ook kunnen we niet zeggen, dat zij voor

zichzelf zijn wondermacht inriepen. Integendeel, zij betwijfelden die macht meer, dan dat zij die gebruikten, en toch hingen zij Hem aan. Zij waren niet aan Hem verbonden, omdat zij in Hem de onuitputtelijke bron zagen, die precies in al hun behoeften kon voorzien. Nee, wij kunnen gerust zeggen dat zij nimmer van Jezus' macht gebruik maakten om er zelf beter van te worden. Toch waren zij bij Hem. Zij waren ontroerd, toen Hij erover sprak dat Hij hen zou verlaten en ze weenden, toen zij meenden Hem werkelijk verloren te hebben. Wat een aantrekkingskracht moet er in de Heer Jezus geweest zijn voor het oog en het hart dat door de Vader getrokken was (Joh. 6:44).

Maar met hoeveel gezag ook soms een enkele blik of een enkel woord van de Heer Jezus iemand kon treffen, zien wij uit het "Volg mij!" Als de Heer die woorden sprak, was dat voldoende. En dit gezag, deze aantrekkingskracht, werd gevoeld door mensen met totaal verschillende karakters. Tomas, de redenerende Tomas, die er zoveel moeite mee had om te geloven en de vurige Petrus, waren beiden *rondom en bij dit* wonderbare middelpunt gebleven. ja, zelfs Tomas kon, waar de Heer bij was, met de geest van de enthousiaste Petrus beziel, onder invloed van die aantrekkingskracht uitroepen: "Laten wij ook gaan, opdat wij met hem sterven!" (Joh. 11:16).

En wat zal het zijn, wanneer wij ook straks dit alles in al zijn volmaaktheid zullen zien en ervaren; wanneer alle mensen uit alle landen, van alle rassen en van elke huidskleur bijeenvergaderd zullen zijn en er uit alle geslachten en talen en volken bij de Heer zullen zijn en Hem omringen zullen in een wereld die Hem waardig is. Het is de moeite waard ons met voorbeelden als de voorafgaande bezig te houden, omdat zij ons tonen welke waarde de Heer Jezus heeft voor harten die niet van de onze verschillen.

De lichtglans van Zijn heerlijkheid

Soms straalt Gods licht ons vóór, met de bedoeling dat wij, naar de kracht die ons geschonken is, dat licht onderscheiden, genieten, gebruiken en volgen. Het beschuldigt ons niet zo zeer, en het eist niet zo zeer iets van ons, maar schijnt voor ons, opdat wij het terugkaatsen, als wij daartoe genade ontvangen hebben. Wij zien het licht van God op die manier werkzaam in de eerste gemeente te Jeruzalem. Het licht van God, dat daar scheen, *eiste* niets. Het scheen helder en krachtig, zonder meer. Petrus spreekt de taal van dat licht, wanneer hij tot Ananias zegt: "Als het onverkocht gebleven was, bleef het niet van u, en was na de verkoop de opbrengst niet in uw macht?" (Hand. 5:4). Het licht had niets van Ananias geëist; eenvoudig blonk het in zijn schoonheid vóór hem, opdat hij in dat licht zou wandelen. Op deze wijze schittert de morele heerlijkheid van de Heer Jezus. In dat licht moeten wij allereerst leren *wie Christus is*. Wij moeten niet beginnen onszelf met angst en zorg naar dat schijnsel af te meten, maar we moeten gelukkig en dankbaar, Christus in al de morele volmaaktheid van zijn

mensheid trachten te leren kennen. Die heerlijkheid heeft ons verlaten. Ze is niet meer op aarde. De evangeliën geven ons de *beschrijving* ervan, maar nergens schijnt deze heerlijkheid meer op aarde. Hij, wiens heerlijkheid in deze wereld geopenbaard is, is heengegaan naar de Vader. maar hoewel Hij niet meer hier is, is Hij toch gebleven wie Hij was. Wij zijn ertoe geroepen de Heer Jezus, om zo te zeggen, uit de *herinnering* te kennen; en daarmee verzinnen we geen fabeltjes; we mogen Hem kennen zoals Hij ons op de bladzijden van het Goddelijk geïnspireerde Woord getekend wordt.

Persoonlijke kennis van de Heer

De discipelen kenden de Heer *persoonlijk* Zijn persoon, zijn tegenwoordigheid, Hijzelf trok hen aan. En dat moest bij ons meer het geval zijn. Al houden wij ons bezig met het leren van waarheden aangaande de Heer Jezus, al maken wij daarin vorderingen - met al de kennis en met al de onkunde van de discipelen, kunnen zij ons toch ver achter zich laten, als het gaat om hun sterke diepe verknochtheid aan de Persoon van de Heer. Het is het beste, als de liefde van ons hart voor de Heer Jezus de maat van de kennis die wij van Hem hebben, overtreft; dan blijkt immers, dat wij Hem echt begrepen hebben. Gelukkig zijn er nog gelovigen bij wie zo'n diepe gehechtheid aan de Persoon van Christus leeft; maar, helaas, over het algemeen is het niet zo. In onze tijd gaan het licht en de kennis van de waarheid vaak de maat te boven van de liefde die onze harten voor de Heer gevoelen. Deze ontdekking kan uiterst pijnlijk zijn.

Het voorrecht van ons christelijk geloof en het geheim van zijn kracht bestaat daarin, dat al wat wij bezitten in een *Persoon* begrepen is. Dit is juist de kracht van het geloof dat het Christus tot middelpunt heeft. Het is geen cirkel zonder middelpunt; wij hebben niet alleen de verlossing, maar ook een Verlosser, niet alleen het heil, maar ook een Heiland. Daardoor is het christelijk geloof precies wat het zijn moet voor mensen die vreemdelingen en bijwoners zijn: een licht, dat helder blinkt als de zon, waarbij al het andere in vergelijking slechts maanlicht schijnt, wel mooi, maar koud en onvruchtbaar, terwijl hier licht en leven één zijn. Er is een groot verschil tussen het zich onderwerpen aan een verzameling wetten en het zich werpen aan een liefhebbend hart - tussen het aannemen van een systeem of het zich hechten aan een persoon.

Onze schatten zijn vervat in een Persoon, die niet voor een enkel volk een levende en aanwezige Leraar en Heer was, om daarna voor alle geslachten een gewezen en gestorven Leraar en Heer te worden, nee, voor allen is Hij er, en Hij leeft.

De Heer Jezus in Zijn relatie tot God

De Heer openbaart in zijn *werk* op aarde een even wonderbare morele waardigheid als in zijn karakter.

Ten opzichte van dat werk kunnen wij Hem gadeslaan in zijn betrekking tot *God*, tot de *satan* en tot de *mens*. In zijn betrekking tot *God* presenteerde de Heer Jezus in zijn Persoon en in zijn gedrag altijd de mens aan God, zoals God wilde dat de mens zou zijn. Bij Hem was de menselijke natuur voor God als een offer der rust, als een welriekende reuk, als zuivere wierook, als een schoof van onbedorven eerstelingen. Hij herstelde de mens in Gods gunst, die Adam door zijn zonde had verloren. Het berouw van God over het maken van de mens (Gen. 6:6) werd verwisseld voor Gods blijdschap en verheerlijking in de mens. En dat offer werd aan God gebracht te midden van allerlei tegenstand, allerlei tegenstrijdige omstandigheden, lijden, vermoedheid, nood en hartverscheurende teleurstellingen. Wonderbaar altaar! Wonderbaar offer! Het was een oneindig kostelijker offer dan een eeuwigheid zonder zonde in het paradijs zou geweest zijn. En evenals de Heer Jezus zó de mens voor God vertegenwoordigde, was Hij ook de vertegenwoordiger van God bij de mens.

Tengevolge van Adams val was er geen beeld van God meer op aarde; maar in Christus krijgt God dat beeld volkomener en schitterender terug dan Adam het ooit had kunnen tonen. Christus openbaarde wat God was en dat niet aan een prachtige schepping, maar aan een verloren en bedorven wereld. Hij liet zien Wie God in zijn genade is. Hij zei: “Wie mij gezien heeft, heeft *de Vader* gezien” (Joh. 14:9). Hij openbaarde God. Alles wat God is, al wat men van “het ontoegankelijke licht”, vermag te kennen is in Jezus voor onze ogen voorbij getrokken.

En als wij nog een blik werpen op het werk van Christus met betrekking tot God, dan zien wij ook, hoe Hij altijd Gods rechten in gedachten hield, hoe Hij steeds trouw bleef aan de waarheid en de beginselen van God en Zich tegelijk dagelijks bezighield met het verzachten van het lot van de mensheid. Welk menselijk leed ook een beroep deed op de Heer Jezus, nooit liet Hij iets varen of offerde Hij ten gerieve daarvan iets op, dat aan God toekwam. Bij zijn geboorte zongen de engelen zowel: “Ere zij God in de hoogste hemelen”, als “in mensen een welbehagen” (Luc. 2:14). Daarom ging Christus gedurende zijn hele leven met even grote ijver te rade bij Gods eer, als Hij Zich ten dienste van de nood en het heil van zondaars opofferde. Bij elke gelegenheid klonk, om zo te zeggen, de echo van de woorden: “Ere zij God in de hoogste hemelen,” en “vrede op aarde”. Het voorval met de Kananese vrouw, dat ik al aanhaalde, is hiervan een duidelijk bewijs. Zolang zij zich op een standpunt bleef plaatsen dat in strijd was met het voornemen en het raadsbesluit van God, kon de Heer Jezus niets voor haar doen; maar zodra zij zich op het standpunt stelde waarop zij zich moest stellen, deed Hij alles voor haar.

De Heer Jezus ten opzichte van de satan

Als de Heer Jezus voor het eerst de satan ontmoet, ontmoet Hij hem als verleider. ZÓ moest het ook zijn.

De satan stelde in de woestijn alles in het werk om de Heer Jezus in hetzelfde verderf te storten, waarin Adam gevallen was en door Adam alle mensen. De overwinning over de verleider was de inleiding tot alles wat de Heer verder deed tegenover hem. Daarom was het ook de *Geest*, die de Heer Jezus naar de duivel leidde, zoals wij lezen:

“Toen werd Jezus door de Geest geleid naar de woestijn, om verzocht te worden door de duivel” (Matt. 4:1). Vóórdat de Zoon des mensen het huis van de sterke kon binnengaan om hem zijn huisraad te ontroven, moest Hij eerst de sterke gebonden hebben (Matt. 12:29). Vóórdat Hij de onvruchtbare werken der duisternis kon bestraffen (Ef. 5:11), moest de Heer Jezus eerst tonen dat Hij er geen gemeenschap mee had. Hij moest de vijand het hoofd bieden en hem van Zich afhouden, vóórdat Hij zijn rijk kon veroveren. En de Heer Jezus heeft de satan tot *zwijgen* gebracht. Hij heeft hem gebonden. De satan moest weggaan als een verslagen verleider. Hij kreeg geen vat op de Heer Jezus, maar moest integendeel ondervinden dat in Christus alles wat van God was, gevonden werd. Christus hield afstand van al het kwaad dat Adam bij een soortgelijke verzoeking had binnengelaten. Nu op die manier gebleken is dat de Heer *rein* is, heeft Hij een volmaakt moreel recht om al het onreine te veroordelen.

“Huid voor huid” (Job. 2:4) heeft de aanklager ten opzichte van iemand anders kunnen zeggen en door dergelijke woorden kan hij de algemeen verdorven natuur van de mens aanvallen en beschuldigen; maar als aanklager van Jezus voor de troon van God had hij niets in te brengen. Hij werd tot stilzwijgen gebracht. Zo begint de verhouding van de Heer Jezus tot de satan. Hij kwam daarna in zijn huis en beroofde hem van zijn huisraad. Dat huis is deze wereld en we zien dat de Heer daar de diepe sporen van de kracht van de vijand uitwist. Elke dove of blinde die genezen, elke melaatse die gereinigd werd, elk herstellend werk van Jezus' hand maakte een deel uit van het ontroven van het huisraad van de sterke in zijn eigen huis. Hij had hem reeds gebonden en ontnemt hem nu zijn goederen, en tenslotte geeft Hij Zich aan hem over als degene, die “de macht van de dood” had (Hebr. 2:14). Op Golgota was het uur van de macht der duisternis aangebroken. Al de hulpmiddelen van de duivel werden dáár in stelling gebracht, al zijn geslepenheid werd dáár uitgeput; en toch werd hij overwonnen. Zijn gevangene werd zijn Overwinnaar. Door de dood deed de Heer Jezus hem die de macht over de dood had, teniet; Hij kwam de zonde teniet doen door de offerande van Zichzelf. De kop van de slang werd verbrijzeld, en daardoor is niet de mens, maar de dood krachteloos geworden. Zo heeft de Heer Jezus, de Zoon van God, de duivel *vermorzeld*, nadat Hij hem eerst *gebonden* en vervolgens van zijn huisraad *berooft* had.

Maar in het werk van Christus straalt nog een andere morele heerlijkheid door in de verhouding tot de duivel. Ik bedoel dit: *de Heer Jezus staat de duivel nooit toe van Hem te getuigen*. Al is dat getuigen ook

waar en uitgedrukt in mooie en goede woorden, zoals “Ik ken u, wie gij zijt: de Heilige van God” (Marc. 1:24), de Heer Jezus laat hem toch niet toe te spreken. Hij wilde in zijn werk geen hulp ontvangen van hem die Hij kwam verslaan. De Heer Jezus kon geen gemeenschap hebben met de duisternis. Bij Hem kan het doel de middelen niet heiligen; daarom werd de duivel door Hem bestraft en tot zwijgen gebracht als antwoord op zijn getuigenis¹.

De Heer Jezus in Zijn relatie tot de mens

Ten slotte blinkt de morele heerlijkheid van Christus' werk in betrekking tot *de mens* op de meest schitterende wijze. Onophoudelijk zien wij, hoe Hij *het lot* van de mens *verzacht* en hem *dient* in al zijn noden. Maar Hij stelt de mens ook in het licht door hem duidelijk te doen zien, dat hij een afvallige en opstandige natuur heeft die ver van God verwijderd is. Maar bovendien stelde Hij de mens op de proef, in welke verhouding zij ook tot Hem stonden, de discipelen, de menigten, hen die met hun zorgen tot Hem kwamen, hen die Hem goed dan wel vijandig gezind waren. Terwijl de Heer met Zijn discipelen omging en hen onderwees, stelde Hij voortdurend hun hart en geweten op de proef; dit is iets dat zó vaak in de evangeliën opgetekend staat, dat het overbodig is voorbeelden ervan te noemen.

Ook de menigte die Hem volgde, werd door de Heer op dezelfde wijze behandeld. “Hooft en verstaat” (Matt. 15:10).

Aan enigen van hen, die met hun ziekten tot Hem kwamen, stelde de Heer Jezus de vraag: “Geloofst gij, dat ik dit doen kan?” (Matt. 9:28). De geschiedenis van de Kananese vrouw is er een duidelijk voorbeeld van hoe de Heer zulke mensen op de proef stelde. En als de Heer de vriendelijke Simon, na hem de geschiedenis van de schuldeheer en zijn twee schuldenaars verteld te hebben, aanspreekt, zegt Hij: “Wie van dezen zal hem het meest liefhebben?” (Luc. 7:42).

Ook de farizeeën, zijn onvermoeide tegenstanders, werden telkens weer door de Heer Jezus op de proef gesteld en vooral dit feit laat duidelijk zien wie Christus is. Hij vatte de farizeeën niet onder één algemene veroordeling samen, maar wilde hen graag tot bekering brengen. En zo was het eveneens gesteld, toen de Heer Jezus zijn discipelen opriep tot zelfonderzoek. Hij leert ons daarmee, dat wij zijn lessen pas echt goed leren, wanneer de werkzaamheid

¹ De evangeliën stellen ons de Heer Jezus voor, als Degene, die de satan vermorzelt, hem bindt en hem berooft. De Openbaring toont ons hoe satan op de aarde geworpen wordt en hoe de Heer Jezus hem, wanneer de tijd daarvoor aangebroken is, “in de afgrond bindt”; en tenslotte de duivel in de poel van vuur en zwavel werpt (Openb. 12:20). Wij kunnen dus de overwinning van de Heer Jezus op de duivel nagaan van de woestijn af tot aan de poel van vuur.

van ons verstand, ons hart of ons geweten ons tot Hem brengt.

Noodzakelijke terechtwijzingen

Maar er is meer. In zijn werk met betrekking tot *de mensen*, zien wij de Heer Jezus vaak berispelend optreden. Dat kon ook niet anders in een mensenwereld, zoals die door de zonde geworden was. Maar de manier waarop Hij terecht wees, is onze bewondering meer dan waard. Geldt het de farizeeën die door hun aardsgezindheid in opstand tegen Hem waren, dan gebruikt de Heer zeer ernstige uitdrukkingen, zoals: “Wie niet met mij is, is tegen mij” (Matt. 12:30). Geldt het daarentegen hen die Hem hebben aangenomen en Hem liefhebben, maar die méér geloofskracht of méér licht nodig hebben om in volle gemeenschap met Hem te kunnen leven, dan gebruikt de Heer Jezus andere woorden en zegt: “Wie niet tegen u is, is vóór u” (Luc. 9:50). In het twintigste hoofdstuk van Matteüs, waar er sprake is van de tien discipelen en van de twee broers, zien wij de Heer in hetzelfde karakter. Hoezeer verzacht de Heer Jezus het verwijt, dat Hij hun doet! Hij heeft oog voor het goede, dat er is in hen, die Hij moet terechtwijzen. Hoezeer verschilt Hij hierin van zijn verontwaardigde discipelen, die zouden hebben willen zien dat de twee broers in geen enkel opzicht gespaard zouden worden; de Heer onderzoekt de hele zaak met geduld en maakt onderscheid tussen wat er goed en wat er verkeerd in is.

De Heer Jezus berispte Johannes, toen deze discipel iemand verboden had duivelen in de naam van Jezus uit te werpen, omdat hij niet met hen wandelde. Maar op dat ogenblik was het hart van Johannes al onder de invloed van de vermaning van de Heer gekomen, en had hij bij het licht van Jezus' woorden zijn dwaling ontdekt. Hij zélf noemt zijn dwaling, al sprak de Heer er zelf in het geheel niet over. En daar de zaak zó stond, daar Johannes al schuldbesef had en zijn schuld openlijk beled, antwoordt de Heer hem met de grootste zachtmoedigheid (zie Luc. 9:46-50).

Met Johannes de Doper ging het precies zo. De Heer Jezus berispte hem, maar gaf tevens een prachtig getuigenis over hem. Johannes was toen in de gevangenis - en wat moet dit feit voor de Heer Jezus op dat moment niet betekend hebben! Toch verdiende Johannes een berisping, omdat hij aan zijn Heer een beledigende boodschap gezonden had. Maar hoe tactvol was deze terechtwijzing! De Heer stuurde iemand naar Johannes met een boodschap waarvan alleen Johannes de ernst kon voelen:

“Welgelukzalig is hij, die aan mij niet geërgerd wordt” (Matt. 11:6). Zelfs de discipelen van Johannes, die met deze boodschap tot de Heer belast waren geweest, konden de omvang van de hier aangehaalde woorden niet begrijpen. De Heer Jezus wilde Johannes in zijn licht stellen, maar wilde niet dat dit openbaar zou worden aan zijn discipelen of aan de wereld.

Ook de terechtwijzende woorden van de Heer tot de Emmaüsgangers en tot Tomas na zijn opstanding hebben elk hun unieke volmaaktheid. Petrus moet in Matteüs 16 en 17 berispt worden; maar er is een groot verschil in de manier van berispen bij deze twee gelegenheden.

Of de Heer Jezus Zich nu als gezaghebbend of zachtmoedig, snijdend of met omzichtigheid uitdrukt; of de bestraffing die van zijn lippen komt zó verzacht is, dat zij bijna geen bestraffing meer is, ofwel tot zo'n hoogte gevoerd wordt, dat zij bijna een regelrechte afwijzing is - bij het overwegen der omstandigheden die de woorden van de Heer Jezus uitlokten, zullen wij ontdekken dat al die nuances een veelkleurige schoonheid vormen. Al de terechtwijzingen van de Heer waren "gouden ringen, en fijne gouden sieraden", of zij nu "bij een luisterend oor" gehangen worden of niet (Spr. 25:12).

"Slaat een rechtvaardige mij, het is liefde; kastijdt hij mij, het is olie voor mijn hoofd" (Ps. 141:5). De Heer liet dit zijn discipelen ondervinden!

Tot slot

Zo heb ik dan enkele trekken van de heerlijkheid van de Heer Jezus Christus als mens aangegeven. Hij stelde de mens aan God voor, zoals deze behoort te zijn, en God kan daarin rusten.

Deze morele volmaaktheid van de mens Christus Jezus en Gods welbehagen in Hem worden symbolisch afgeschaduwd door het spijsoffer, het offer van meelbloem, in de pan gekookt of op de bakplaat met olie en wierook (zie Lev. 2).

Toen de Heer Jezus op aarde was en Zich voor God als mens openbaarde, kwam het welbehagen dat God in Hem had steeds tot uiting. Hij groeide op als mens voor Gods oog en ontwikkelde Zich in alle menselijke kwaliteiten; en Hij had nooit een andere aanbeveling nodig dan zijn eigen persoon, zoals Hij was.

Toen Hij zijn loopbaan voleindigd had, kon Hij rechtstreeks tot God gaan, zoals eertijds "de garf der eerstelingen" rechtstreeks en onmiddellijk, zoals zij van het veld kwam, tot Gods altaar gebracht werd zonder dat enige voorbereiding nodig was om haar geschikt te maken voor God (Lev. 23:10). Het recht dat de Heer Jezus had op de heerlijkheid was van morele aard. Hij had een moreel recht om verheerlijkt te worden; Hij bezat dat recht in Zichzelf. In het dertiende hoofdstuk van Johannes wordt deze waarheid op de haar passende plaats duidelijk voorgesteld. "Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt en God is in Hem verheerlijkt" zei de Heer, toen Judas de maaltijd verlaten had (vs. 31). Dat was immers het zekere voorteken van zijn gevangenneming door de joden en die gevangenneming was weer de voorbode van zijn veroordeling tot de dood door de heidenen. Het kruis was de volmaaktheid van de morele *heerlijkheid in Hem*; en daarom zei Hij juist toen: "Nu is de Zoon des

mensen verheerlijkt", en, zo voegde Hij er aan toe: "God is in hem verheerlijkt". God werd toen even volmaakt verheerlijkt als de Zoon des mensen verheerlijkt werd, hoewel het een andere heerlijkheid was. De Zoon des mensen werd verheerlijkt, doordat Hij toen de morele schoonheid, die gedurende zijn hele leven van Hem uitstraalde, ten volle openbaarde. Geen enkele straal van die heerlijkheid mocht in die ure ontbreken terwijl anderzijds van de aanvang af tot in die ure toe niets ermee gepaard ging dat tekort deed aan die heerlijkheid. Nu was het uur gekomen dat de Zoon des mensen zijn laatste stralen zou laten schijnen, waarmee de luister van zijn heerlijkheid volmaakt zou zijn. God werd toen eveneens verheerlijkt, omdat alles wat van Hem was geopenbaard werd. Zijn rechten werden gehandhaafd, zijn goedheid werd ontvouwd. Genade en waarheid, gerechtigheid en vrede werden alle tegelijk gehandhaafd en bevredigd. Gods waarheid, heiligheid, liefde, majesteit, in één woord, alles werd grootgemaakt op zulk een wijze, en zó in het licht gesteld, dat het alles wat we er al van hadden kunnen weten, verre overtrof. Terecht heeft iemand opgemerkt dat het kruis het grootste morele wonder van het heelal is.

Maar de Heer voegt eraan toe: "Als God in hem verheerlijkt is, zal God hem ook in zichzelf verheerlijken, en Hij zal hem terstond verheerlijken". En hierdoor erkende Hij zijn eigen recht op persoonlijke heerlijkheid. Hij had alle morele heerlijkheid gedurende zijn leven en in zijn sterven geopenbaard. Ook had' Hij, zoals wij al zagen, de heerlijkheid en eer van God tentoongespreid en gehandhaafd. Het was dus niet meer dan rechtvaardig, dat Hij nu *zijn eigen persoonlijke* heerlijkheid zou ingaan; en dit heeft de Heer Jezus gedaan door in de hemel zijn plaats in te nemen aan de rechterhand van de majesteit bij God zelf en dat wel "terstond".

Gods werk als Schepper was al spoedig door de handen van de mensen verontreinigd. De mens had zichzelf verdorven, zodat er geschreven staat in Genesis 6:6: "Toen berouwde het de HERE, dat Hij de mens op de aarde gemaakt had". Wat een ontzettende verandering in de gedachten van God sinds de dag dat God alles zag wat Hij gemaakt had, "en zie, het was zeer goed"! Maar in de Heer Jezus is is het Goddelijk welbehagen in de mens hersteld. Het was méér dan de eerste dingen die God in de schepping vond; het was een herkrijgen na verlies en teleurstelling, en in dat herstel wordt dat wat verloren ging in de eerste schepping verre overtroffen. En zoals de eerste mens na zijn zonde, om zo te zeggen, *buiten* de schepping geplaatst werd, werd .. deze tweede mens, die tevens de Heer Uit de hemel was, nadat Hij God had verheerlijkt *aan het hoofd van de schepping*, aan de rechterhand der majesteit in de hoogste hemelen gesteld. De Heer Jezus is als de verheerlijkte Mens in de hemel, omdat God in Hem, die gehoorzaam was in leven en in dood, verheerlijkt is. Hij is weliswaar nog in andere hoedanigheden in de hemel: Hij is daar als de Overwinnaar, als Diegene, die wacht, als de grote Hogepriester in de tabernakel, die God zelf heeft opgericht, als onze Voorloper, als de

Voorspraak. Maar Hij is daar ook als de verheerlijkte Mens in de hoogste hemelen, omdat God in Hem hier op aarde verheerlijkt is.

Het leven en de heerlijkheid behoorden Hem toe. Hij had daarop een persoonlijk en een moreel recht. Nooit heeft de Heer Jezus zijn aanspraak op de hof van Eden verbeurd. Weliswaar heeft Hij gedurende heel zijn leven er omhéén gewandeld, te midden van de doornen en distelen, de moeiten en ontberingen van een verloren wereld; maar dit kwam voort uit zijn genade. Hij pláátste Zichzelf in die toestand, maal' was er niet aan onderworpen. De Heer Jezus was niet, zoals Adam en wij, door de cherubs met hun vlammend zwaard gescheiden van de boom des levens en van het paradijs. In zijn geschiedenis zien wij niet dat de engelen Hem buiten de hof en ver van de ingang houden, maar dat zij, nadat Hij de verzoeking doorgestaan heeft, Hem komen dienen. Want Hij hield stand, waar Adam bezweek en viel. De Heer Jezus was mens, werkelijk en echt mens, maar Hij was een *volmaakt* mens. Gód, die in alles buiten Hem onteerd en teleurgesteld was werd in Hem verheerlijkt. In zekere zin is deze morele volmaaktheid van de Zoon des mensen álles voor ons. Zij geeft haar waarde aan het bloed dat ons verzoent. Zij is als de wolk van wierook, die tegelijkertijd met het bloed op de verzoendag in de tegenwoordigheid van God kwam (Jes. 16:13). Maar in een andere zin is deze volmaaktheid *te groot* voor ons. Zij is zó verheven, dat wij haar niet kunnen bereiken. Ons gevoel wordt er door overstelpt, wanneer wij dit alles overdenken en ons daarbij herinneren, *wat wij zelf zijn*; terwijl het ons met bewondering vervult, wanneer wij dit alles beschouwen als de uitdrukking van *wat Hij is*. Bij die gelegenheden dat in de oud testamentische tijd persoonlijke heerlijkheid van God ten toon gespreid werd, was de indruk die zij op mensen maakte overstelpend. De meest-begunstigden onder de mensen, zoals Jesaja, Ezechiël en Daniël, konden niet voor haar glans bestaan. En ook Petrus en Johannes hadden dezelfde ervaring. Diezelfde morele heerlijkheid is ook voor ons overweldigend, wanneer zij op dezelfde manier aan ons wordt geopenbaard. Door het geloof mogen wij ons echter thuis voelen in de tegenwoordigheid van die heerlijkheid. De god van deze eeuw verblindt de zinnen, zodat men die heerlijkheid niet begrijpt en het genot er niet van heeft, maar door het geloof mogen wij ons erin verheugen. In de tegenwoordigheid van die heerlijkheid wagen de farizeeën en sadduceeën het zelfs een teken uit de hemel te vragen; de moeder en de broers van de Heer begrijpen die heerlijkheid niet door onverstand, anderen door aardsgezindheid (Joh. 2:7), de discipelen zelf worden er steeds weer door terechtgewezen.

De "gestoten olijfolie" die het licht voedde, was voor elk ander licht te zuiver; zij brandde altijd in het heiligdom, "voor het aangezicht des Heren". In de synagoge te Nazaret (Luc. 4) ontdekten wij, hoe weinig de mens bereid is, dat licht te ontvangen. Allen erkenden dat het woorden van genade waren, die de Heer uitsprak en ze voelden de kracht ervan; maar direct daarna breekt een sterke stroom van natuurlijke

bedorvenheid door en die weerstaat die opwelling en overwint haar. Door de vernederde, Zichzelf verloochenende getuige van God te midden van een hoogmoedige wereld wil men niet gediend worden. Al spreekt de "Zoon van Jozef" vertroostende woorden, woorden van genade, men ontvangt Hem toch niet. Hij is de Zoon van een timmerman. Wat een verbazingwekkend getuigenis van de grondeloze verdorvenheid van onze harten. Zeker, de mens heeft ook zijn sympathieke hoedanigheden, zijn goede smaak, zijn kwaliteiten, zijn gevoeligheid, zoals de bovengenoemde gebeurtenis te Nazareth ons aantoonde. Jezus' woorden van genade wekten voor een ogenblik goede gevoelens op, maar wat waren die waard, toen God ze op de proef stelde? Helaas - in weerwil van al onze beminnelijkheid, achtenswaardigheid, goede smaak en gevoeligheid, blijft het nog altijd waar, dat in ons (dat is in ons vlees) geen goed woont (Rom. 7:18).

Maar nogmaals: door het geloof mogen wij ons thuis voelen bij de Heer Jezus. Zouden wij iemand zoals Hij, met vrees of achterdocht kunnen behandelen? Zouden wij aan Hem kunnen twifelen? Zouden wij ons op een afstand kunnen houden van Hem, die bij de bron zat met de Samaritaanse vrouw? Hield zij zich op een afstand van Hem? Wij behoren te streven naar een vertrouwelijke omgang met de Heer Jezus. De discipelen, die bij Hem waren, moesten telkens opnieuw dezelfde lessen leren. Telkens moesten zij opnieuw ontdekken, wat Christus was, in plaats van Hem te genieten, zoals ze Hem al hadden leren kennen. In het veertiende hoofdstuk van Matteüs horen we hen uitroepen: "Waarlijk, gij zijt Gods Zoon", doordat ze opnieuw ontdekten, wie de Heer Jezus was. Als hun geloof eenvoudig geweest was, zouden zij mét Hem in het schip geslapen hebben (Marc. 4). Wat een toneel, tot hun beschaming en tot zijn eer! Zij hadden de Heer op beledigende en verwijtende toon toegesproken, alsof Hij onverschillig was voor het gevaar waarin zij verkeerden. "Meester," zeggen zij, "bekommert gij u er niet om dat wij vergaan?" Hij wordt wakker op hun geroep en brengt hen onmiddellijk in veiligheid. Daarna echter wijst de Heer Jezus hen terecht, niet over het onrecht dat hun harde woorden Héem hebben aangedaan, maar over hun gebrek aan geloof.

Hoe volmaakt is dit alles! Alles in de Heer Jezus is volmaakt, en alles is op zijn plaats - de menselijke deugden en zijn goddelijke heerlijkheid! In zijn Persoon zijn deze twee naturen niet samengesmolten, maar wordt de glans van de Goddelijke natuur getemperd, en het gewone van de menselijke natuur verhoogd. Met Hem is niets te vergelijken in de hele schepping. En toch: het menselijke element was bij de Heer Jezus echt menselijk en het Goddelijke echt Goddelijk. De Heer Jezus sliep in het schip - Hij was mens. De Heer Jezus stilde de wind en de golven - Hij was God.

De Grieken die te Jeruzalem gekomen waren om op het feest te aanbidden, vragen naar Jezus en willen Hem graag zien (Joh. 12). Dit was als het ware een voorspel van het koninkrijk of van de koninklijke heerlijkheid

van de Messias. Het was een voorafschaduwing van die dag, wanneer de volken zullen komen naar Jeruzalem om feest te vieren en wanneer Hij als koning in Sion Heer van alles en God van de hele aarde zal zijn.

Maar er was een nog dieper geheim. En om dat te begrijpen is een juister besef van Gods wegen nodig dan alleen maar het verwachten van een koninkrijk. Dat besef ontbrak de farizeeën, toen zij de Heer vroegen, wanneer het koninkrijk Gods komen zou (Luc. 17:20). Hij moest hun namelijk vertellen over een koninkrijk, dat zij niet verwachtten en niet waardeerden - een *innerlijk* koninkrijk, een koninkrijk dat er al wás, waar men moest ingaan en dat men moest kennen, vóórdát het koninkrijk in heerlijkheid zou kunnen verschijnen. Ook bij de discipelen ontbrak dat besef. In het eerste hoofdstuk van de Handelingen vragen zij de Heer Jezus: “Heer, zult gij in deze tijd het koninkrijk voor Israël weer oprichten?” Ook aan hun moest Hij toen iets anders meedelen, dat gebeuren moest alvorens die wederoprichting zou plaats hebben, namelijk, dat zij de kracht van de Heilige Geest moesten ontvangen om Zijn getuigen te kunnen zijn tot aan het uiterste der aarde.

Evenzo leert de Heer ons in het twaalfde hoofdstuk van Johannes, dat de morele *heerlijkheid* aan het koninkrijk moet voorafgaan. Zeker, straks zal de dag aanbreken, waarop de Heer Jezus in de heerlijkheid van Zijn troon zal schitteren, en de heidenen naar Sion zullen komen en de Koning in Zijn schoonheid zullen zien; maar voordat dit kan gebeuren, moet de morele heerlijkheid zich in al haar volheid en glans openbaren. Deze gedachte hield de Heer Jezus bezig, toen de heidenen gevraagd hadden Hem te mogen zien “Het uur is gekomen” zegt Hij, “dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden”. Dat er hier sprake is van Zijn morele heerlijkheid, zagen wij al bij de behandeling van Johannes 13:31-32. Want die morele heerlijkheid had heel het leven van de Heer beschenen, van Zijn geboorte af tot op die tijd toe; en Zijn dood moest haar *compleet* maken.

De Heer deelde dus bij deze gelegenheid een waarheid mee, die Hij in Lucas 17 en in Handelingen 1, zoals wij zagen, eveneens aan het licht bracht.

Toch komt die heerlijkheid de Heer Jezus, en Hem alléén toe! Wij voelen dat wel aan. Toen de hemel geopend werd (Hand. 10), zag Petrus het laken neerdalen, en hij kreeg opdracht van de inhoud te eten. Vervolgens werd hij weer opgenomen in de hemel. De inhoud van het laken moest geheiligd worden. Maar toen de Heer Jezus op aarde was, behoefde hij niet eerst in de hemel te worden opgetrokken om daar het zegel van het welbehagen van de Vader te krijgen; nee, een stem en een gezicht uit de hemel drukten op Hem, *zoals Hij was*, hun zegel, en getuigden van Hem, *zoals Hij was*: “Deze is mijn geliefde Zoon, in wie Ik mijn welbehagen gevonden heb!”

En toen de hemel weer open ging (Matt. 27), toen het voorhangsel van de tempel in tweeën gescheurd werd, was alles volbracht. Het werk van de Heer Jezus werd verzegeld juist zoals het toen was. Een geopende hemel bij het begin getuigde van de volkomen aanvaarding van Zijn *Persoon*; een geopende hemel aan het einde toonde de volkomen aanvaarding van Zijn *werk*.

Alles wat de Heer Jezus deed of sprak, zijn hele leven, alles getuigde van wat God is. En zo kunnen wij dus tot God worden gebracht door de Heer Jezus, zoals wij Hem leren kennen in de evangeliën. Elke voetstap op zijn weg wordt belangrijk voor ons. Alles wat Hij sprak en deed, was een getrouwe en waarachtige uitdrukking van zijn wezen, alsook een getrouwe en waarachtige uitdrukking van Góds wezen. En als wij het karakter van het dienst werk van de Heer Jezus en de morele heerlijkheid die aan elk ogenblik en aan elke bijzonderheid van zijn leven verbonden is begrijpen, dan leren wij verstaan wie en wat Hij is, en daardoor ook wie en wat God is. Zo mogen wij God leren kennen door de handel en wandel van deze goddelijke Zoon des mensen.

Oude Sporen 2010

